T096 ATĐ 8 (03) Luận A Tỳ Đàm Tỳ Bà Sa Q43-Kiền Độ Sử-Mười Môn

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA - Quyeån 43 63

LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA
QUYEÅN 43

Chöông 2: KIEÀN-ÑOÄ SÖÛ

Phaåm 4: MÖÔØI MOÂN, Phaàn 7

Nhö noùi: Neáu nhaäp ñònh Töø, thì löûa khoâng theå ñoát, dao khoâng theå laøm toån thöông, chaát ñoäc khoâng theå haïi, nöôùc khoâng theå cuoán troâi, khoâng bò ngöôøi khaùc gieát. Hoûi: Vì sao nhaäp ñònh Töø, khoâng bò nöôùc, löûa, dao, chaát ñoäc gieát haïi? Toân giaû Hoøa-tu-maät noùi: Vì ñònh Töø laø phaùp khoâng haïi, neân phaùp haïi khoâng theå haïi. Laïi nöõa, vì ñònh kia coù oai löïc lôùn. Chö Thieân coù oai löïc ñeàu ñeán uûng hoä, neân caùc thöù haïi khoâng theå haïi. Laïi nöõa, phaùp thieàn ñònh khoâng theå nghó baøn. Phaùp thaàn tuùc cuõng theá. Laïi nöõa, khi nhaäp ñònh Töø, khoâng truï trong taâm mình, khoâng truï trong taâm mình, thì seõ khoâng töû, khoâng sanh. Toân giaû Phaät-ñaø-ñeà-baø noùi: Khi haønh giaû nhaäp ñònh Töø, boán ñaïi coõi Saéc hieän khaép trong thaân naày, ñoàng laøm moät theå. Thaân ngöôøi aáy cuõng nhö ñaù, cho neân, khoâng ngöôøi naøo coù theå haõm haïi. Hoûi: Nhaäp ñònh Bi, Hyû, Xaû coù bò phaùp haïi laøm haïi hay khoâng? Neáu bò haïi, thì vì sao nhaäp ñònh Töø khoâng bò phaùp haïi laøm haïi, nhaäp ñònh Bi, Hyû, Xaû laïi bò phaùp haïi laøm haïi. Neáu khoâng bò haïi thì vì sao ôû ñaây khoâng noùi? Ñaùp: Neân noùi raèng: Khoâng haïi. Hoûi: Neáu vaäy thì vì sao ôû ñaây khoâng noùi? Ñaùp: Neân noùi maø khoâng noùi, phaûi bieát thuyeát naày chöa troïn veïn. Laïi nöõa, trong thuyeát tröôùc ñaõ noùi, neáu noùi Töø neân bieát laø ñaõ noùi Bi, Hyû, Xaû.

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA - Quyeån 43 64

Laïi nöõa, vì Töø naày hieän baét ñaàu nhaäp vaøo phöông tieän. Nhö noùi: Töø, Bi, Hyû, Xaû cuõng gioáng nhö theá. Laïi nöõa, khi ñaõ nhaäp ñònh Bi, Hyû, Xaû, thì duø phaùp haïi khoâng theå haïi, nhöng luùc xuaát ñònh, thaân coù ñau khoå, Töø thì khoâng nhö theá. Laïi nöõa, khi nhaäp ñònh Bi, Hyû, Xaû maëc duø phaùp haïi khoâng

theå haïi, nhöng cuõng vaãn bò vôõ da thòt. Töø thì khoâng nhö vaäy. Laïi nöõa, khi nhaäp ñònh Bi, Hyû, Xaû thì khoâng theå haïi, luùc söû duïng phöông tieän, thì seõ bò haïi. Luùc Töø vaän duïng phöông tieän thì khoâng gì coù theå haïi. Nghe noùi coù ngöôøi ñöôïc phöông tieän Töø coõi Duïc, luùc phaïm phaùp vua, bò ngöôøi baét troùi, daãn ra tröôùc vua roài taâu: Ngöôøi naày phaïm phaùp phaûi chòu hình phaït! Luùc naày nhaø vua côõi voi caàm kích nhoû, muoán ra khoûi thaønh daïo chôi lieàn ñoïc kinh, toäi maø ngöôøi aáy ñaõ gaây ra leõ ra chính tay vua haïi. Baáy giôø, nhaø vua giaän döõ, lieàn duøng chieác kích aáy neùm vaøo ngöôøi kia. Ngöôøi aáy thaáy vua giaän döõ, beøn khôûi taâm Töø. Vì taâm Töø, neân chieác kích xoay laïi höôùng veà thaân vua, khoâng xa thì rôi xuoáng ñaát. Vua thaáy vieäc naày sinh taâm sôï haõi, roài hoûi ngöôøi kia: Ngöôi coù ñaïo thuaät cuûa phöông naøo? Ngöôøi kia ñaùp: Toâi khoâng coù ñaïo thuaät cuûa phöông naøo. Vì thaáy vua giaän, neân khôûi taâm Töø. Do taâm töø neân phaùp haïi khoâng theå haïi ñöôïc. Do vieäc naày, neân bieát phöông tieän Töø, phaùp haïi khoâng theå haïi. Kinh Phaät noùi: Ngöôøi tu haønh taâm töø roäng khaép, coù theå döùt tröø söï giaän döõ. Ngöôøi tu haønh taâm Bi roäng khaép, coù theå döùt tröø khoå. Tu haønh taâm hyû roäng khaép, coù theå döùt tröø khoâng hyû laïc. Tu haønh taâm xaû roäng khaép, coù theå döùt tröø aùi duïc, giaän döõ. Hoûi: Voâ löôïng coù theå döùt tröø kieát hay khoâng? Neáu coù theå döùt tröø kieát thì trong Kieàn-ñoä Ñònh ñaõ noùi laøm sao hieåu ñöôïc? Nhö noùi: Töø döùt tröø kieát troùi buoäc naøo? Ñaùp: Khoâng coù xöù sôû. Bi, Hyû, Xaû döùt tröø kieát troùi buoäc naøo? Ñaùp: Khoâng coù xöù sôû. Neáu khoâng theå döùt tröø kieát, thì laøm sao hieåu ñöôïc kinh naày? Ñaùp: Neân noùi raèng: Voâ löôïng khoâng theå döùt kieát. Hoûi: Neáu vaäy thì nhö Kieàn-ñoä Ñònh ñaõ noùi, ñöôïc kheùo hieåu, coøn kinh naày noùi laøm sao hieåu? Ñaùp: Kinh naày noùi: Döùt tröø trong giaây laùt. Söï döùt tröø coù hai thöù: 1. Döùt tröø trong giaây laùt. 2. Döùt tröø roát raùo. Vì döùt tröø trong giaây laùt, neân kinh Phaät noùi döùt. Vì döùt tröø roát raùo

neân A-tyø-ñaøm noùi khoâng döùt. Hai thuyeát naày noùi ñeàu cuøng kheùo hieåu. Nhö döùt kieát trong giaây laùt, döùt boû roát raùo coù maûnh döùt tröø, khoâng coù maûnh döùt tröø, coù aûnh döùt tröø, khoâng coù aûnh döùt tröø, coù döùt tröø khaùc, khoâng coù döùt tröø khaùc, cheá phuïc döùt, caên baûn döùt, phaûi bieát cuõng gioáng nhö theá. Hoûi: Neáu Voâ löôïng khoâng döùt tröø kieát, thì vôùi kinh khaùc noùi laøm sao hieåu ñöôïc, nhö noùi: Tyø-kheo tu ñònh taâm Töø, neáu khoâng thaêng tieán phaùp khaùc, thì seõ ñöôïc quaû A-na-haøm, cho ñeán taâm Xaû cuõng gioáng nhö theá? Ñaùp: Trong ñaây Phaät noùi Thaùnh ñaïo voâ laäu laø Töø. Ñöùc Theá toân ñoâi khi noùi Thaùnh ñaïo laø töôûng, hoaëc noùi laø thoï, hoaëc noùi laø yù, hoaëc noùi laø chöùng, hoaëc noùi laø tín, tieán, nieäm, ñònh, tueä, hoaëc noùi laø chieác beø, hoaëc noùi laø vieân ñaù, hoaëc noùi laø nöôùc, hoaëc noùi laø hoa, hoaëc noùi laø Töø, Bi, Hyû, Xaû. Choã naøo noùi laø töôûng, cho ñeán laø hoa, noùi roäng nhö trong Kieàn-ñoä Taïp. Laïi nöõa, thöôøng duøng taâm Töø, thöôøng quaùn taâm Töø, vì mong caàu taâm Töø, neân lìa aùi duïc. Hoaëc laø phaøm phu, hoaëc laø baäc Thaùnh, hoaëc laø phaøm phu ñaõ lìa aùi duïc roài, ñöôïc ñònh taâm töø, ngöôøi aáy veà sau,

nhaäp chaùnh quyeát ñònh, ñöôïc quaû A-na-haøm. Neáu tröôùc khoâng lìa duïc, ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, hoaëc ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn, hoaëc ñöôïc quaû Tö-ñaø-haøm. Sôû dó ñöôïc quaû A-na-haøm, laø vì ñònh löïc cuûa Töø. Neáu laø baäc Thaùnh lìa duïc, aùi thì ñöôïc ñònh taâm Töø, cuõng ñöôïc quaû A-na-haøm. Vì vieäc aáy, neân Phaät ñaõ noùi raèng: Tyø-kheo tu ñònh Töø, ñöôïc quaû A-na-haøm, nhöng Voâ löôïng khoâng theå döùt tröø kieát, nhö Töø thì Bi, Hyû, Xaû cuõng gioáng nhö theá. Kinh Phaät noùi tu haønh roäng khaép taâm Töø, döùt tröø söï giaän döõ, tu haønh roäng khaép taâm xaû, döùt tröø aùi duïc, giaän döõ. Hoûi: Töø döùt tröø söï giaän döõ naøo? Xaû döùt tröø côn giaän döõ naøo? Ñaùp: Coù söï giaän döõ muoán gieát ngöôøi khaùc, coù söï giaän döõ muoán ñaùnh ñaäp ngöôøi khaùc. Töø döùt tröø côn giaän döõ ñònh saùt haïi ngöôøi khaùc, Xaû döùt tröø giaän döõ muoán ñaùnh ñaäp ngöôøi khaùc. Laïi nöõa, söï giaän döõ coù hai thöù: Hoaëc coù choã neân giaän döõ maø giaän döõ, hoaëc coù choã khoâng neân giaän döõ maø giaän döõ. Töø, döùt tröø choã neân giaän döõ maø giaän döõ, Xaû döùt tröø choã khoâng neân giaän döõ maø giaän döõ. Nhöõng söï giaän döõ nhö theá laø choã döùt cuûa Töø. Caùc söï giaän döõ nhö theá laø choã döùt cuûa Xaû. Kinh Phaät noùi: Tu haønh roäng khaép töôûng baát tònh, döùt tröø aùi duïc. Tu

haønh roäng khaép taâm xaû, döùt tröø aùi duïc, giaän döõ. Hoûi: Töôûng baát tònh döùt tröø nhöõng aùi naøo? Taâm xaû döùt tröø nhöõng aùi naøo? Ñaùp: AÙi coù hai thöù: 1. AÙi veà daâm duïc. 2. AÙi veà caûnh giôùi. Töôûng baát tònh döùt tröø aùi veà daâm duïc, taâm xaû döùt tröø aùi veà caûnh giôùi. Laïi nöõa, coù aùi saéc, yeâu hình. Töôûng baát tònh döùt tröø aùi saéc, taâm xaû döùt baët yeâu hình. Laïi nöõa, coù aùi xuùc chaïm, aùi voác daùng. Töôûng baát tònh döùt tröø aùi xuùc chaïm, taâm Xaû döùt tröø aùi voùc daùng. Töôûng baát tònh döùt tröø caùc aùi nhö theá v.v..., taâm Xaû döùt caùc aùi nhö theá v.v... Kinh Phaät noùi: Tu vaø Töø ñeàu coù Nieäm giaùc chi, coù theå ñöôïc lìa, ñöôïc khoâng coù duïc, ñöôïc dieät, Xaû sinh töû. Taâm Bi, Hyû, Xaû ñeàu noùi nhö theá. Hoûi: Voâ löôïng laø höõu laäu, nieäm giaùc chi laø voâ laäu. Vì sao phaùp höõu laäu vaø phaùp voâ laäu ñi chung? Toân giaû Hoøa-tu-maät noùi: Voâ löôïng khieán cho taâm ñieàu phuïc, chaân chaát, tuøy yù vaän duïng roài, keá laø sinh Giaùc chi, sinh giaùc chi roài. Laïi sinh Voâ löôïng. Neân noùi raèng: Chæ phaùp höõu laäu ñi chung. Hoûi: Trong Voâ löôïng phaùp naøo laø hôn? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Töø laø hôn haún. Vì sao? Vì Töø laø phaùp khoâng haïi. Laïi coù thuyeát noùi: Bi laø hôn. Vì sao? Vì Phaät do bi, neân vì chuùng sinh noùi phaùp. Laïi coù thuyeát noùi: Taâm hyû laø hôn. Vì sao? Vì hyû laø phaùp laïc döùt tröø baát hyû. Laïi coù thuyeát noùi: Taâm xaû laø hôn. Vì sao? Vì xaû coù theå döùt tröø aùi duïc, giaän döõ. Toân giaû Phaät-ñaø-ñeà-baø noùi: Taâm xaû laø hôn. Vì sao? Vì hai vieäc: 1. Do taïo taùc. 2. Do vaéng laëng. Taïo taùc: Tu haønh roäng khaép taâm xaû, döùt tröø duïc, aùi, giaän döõ. Vaéng laëng: Vì khoâng phaân bieät chuùng sinh. Hoûi: Vì sao noùi ñaïi bi, khoâng noùi ñaïi töø, ñaïi hyû, ñaïi xaû? Ñaùp: Neân noùi taát caû coâng ñöùc trong taát caû thaân Phaät, ñeàu neân noùi laø ñaïi. Vì sao? Vì Phaät coù Voâ löôïng taâm thöông xoùt, taâm laøm lôïi ích cho

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA - Quyeån 43 67

chuùng sinh nhöng khoâng neân hoûi nhö theá hoûi. Vì sao? Vì neáu bi töùc laø ñaïi bi, thì coù theå ñaët ra caâu hoûi aáy: Vì bi khaùc, ñaïi bi khaùc, neân khoâng theå ñaët ra caâu hoûi aáy. Hoûi: Neáu bi khaùc ñaïi bi khaùc, thì bi vaø ñaïi bi coù gì khaùc nhau? Ñaùp: Danh laø khaùc nhau. Ñoù goïi laø bi, ñoù goïi laø ñaïi bi. Laïi nöõa, bi laø caên thieän khoâng coù giaän döõ. Ñaïi bi laø caên thieän khoâng coù si. Laïi nöõa, bi ôû boán thieàn. Ñaïi bi ôû ñeä Töù thieàn. Laïi nöõa, bi thì Nhò Thöøa vaø Phaät ñeàu coù. Ñaïi bi chæ Phaät coù. Laïi nöõa, bi thuoäc veà Voâ löôïng. Ñaïi bi chaúng thuoäc veà Voâ löôïng. Laïi nöõa, bi ñoái trò caên baát thieän giaän döõ. Ñaïi bi ñoái trò caên baát thieän si. Laïi nöõa, Bi duyeân vôùi coõi Duïc. Ñaïi bi duyeân vôùi ba coõi. Laïi nöõa, Bi duyeân vôùi chuùng sinh, bò khoå laøm khoå coõi Duïc. Ñaïi bi duyeân vôùi chuùng sinh bò khoå laøm khoå cuûa ba coõi. Laïi nöõa, bi duyeân vôùi chuùng sinh bò khoå laøm khoå. Ñaïi bi duyeân vôùi chuùng sinh, bò ba khoå laøm khoå. Laïi nöõa, bi duyeân vôùi chuùng sinh thaân khoå. Ñaïi bi duyeân vôùi chuùng sinh thaân, taâm khoå. Laïi nöõa, bi xoùt thöông chuùng sinh, khoâng theå cöùu giuùp. Ñaïi bi thöông xoùt chuùng sinh, coù theå cöùu giuùp. Ví nhö hai ngöôøi vöøa ñeán beân bôø soâng ngoài. Coù ngöôøi bò nöôùc cuoán troâi, moät ngöôøi giô tay leân noùi: Ngöôøi aáy bò chìm maát, khoâng theå cöùu vôùt. Ngöôøi thöù hai xaén quaàn aùo loäi xuoáng nöôùc ñeå cöùu vôùt ngöôøi kia, keùo hoï leân khoûi nöôùc. Bi vaø ñaïi bi cuõng gioáng nhö theá. Toân giaû Hoøa-tu-maät noùi: Bi vaø Ñaïi bi coù gì khaùc nhau? Ñaùp: 1. Goïi laø bi. 2. Goïi laø ñaïi bi. Laïi nöõa, veà Theå coù khaùc nhau: 1. Laø theå cuûa caên thieän khoâng giaän döõ. 2. Laø theå cuûa caên thieän khoâng si. Laïi nöõa, ñòa coù khaùc nhau: Bi ôû boán thieàn, ñaïi bi ôû ñeä Töù thieàn. Phaàn coøn laïi noùi roäng nhö treân. Toân giaû Phaät-ñaø-ñeà-baø noùi: Ñaïi bi laø Phaät, ôû taïi ñeä Töù thieàn laø phaùp khoâng chung, saâu xa vi teá, khaép taát caû xöù, ñoái vôùi taát caû chuùng sinh khoâng coù oaùn, thaân. Bi cuûa Thanh vaên, Bích-chi Phaät khoâng theå duyeân vôùi coõi Saéc, coõi Voâ saéc. Ñoù goïi laø söï khaùc nhau giöõa bi, ñaïi bi.

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA - Quyeån 43 68

Hoûi: Vì sao goïi laø ñaïi bi? Ñaùp: Vì cöùu vôùt chuùng sinh ñang chòu nhieàu ñau khoå lôùn neân goïi laø ñaïi bi. Khoå lôùn: Laø khoå ñòa nguïc, ngaï quyû, suùc sinh. Laïi nöõa, cöùu giuùp chuùng sinh ñang nguïp laën trong vuõng buøn nhô roäng lôùn cuûa tham duïc, giaän döõ, ngu si, ñaët yeân hoï trong ñaïo quaû baèng phaúng, neân goïi laø ñaïi bi. Laïi nöõa, vì khieán cho caùc chuùng sinh, sinh khôûi caùc vieäc lôïi ích lôùn. Caùc chuùng sinh vì duøng nghieäp thieän thaân, mieäng, yù ñeå gieo troàng nhaân duyeân vôùi doøng hoï cao sang, coù oai löïc lôùn, giaøu cuûa caûi nhieàu chaâu baùu, hình saéc xinh ñeïp, hoaëc gieo troàng nhaân duyeân Thanh vaên, Bích-chi Phaät, Chuyeån luaân Thaùnh vöông, Ñeá-thích, vua trôøi Töï Taïi, hoaëc gieo troàng nhaân duyeân vôùi ñaïo Thanh vaên, Bích-chi Phaät, Phaät, ñeàu laø do söùc cuûa ñaïi bi. Laïi nöõa, vì phaùp cuûa vó ñaïi maø ñöôïc, neân goïi laø ñaïi bi, chaúng phaûi nhö ñaïo Thanh vaên, Bích-chi Phaät. Hoaëc duøng moät böõa trai, hoaëc do moät laàn thuyeát giaûng, hoaëc duøng moät böõa aên, v.v... thí cho ngöôøi maø ñöôïc

haønh boá thí vó ñaïi trong taát caû nôi choán, thí cho taát caû ngöôøi, taát caû caùc vaät ñaùng yeâu, neân goïi laø ñaïi bi. Laïi nöõa, vì duøng phöông tieän lôùn ñeå ñaït ñöôïc neân goïi laø ñaïi bi, chaúng phaûi nhö ñaïo Thanh vaên traûi qua saùu möôi kieáp haønh ñaïo phöông tieän maø ñöôïc. Bích-chi Phaät haønh phöông tieän trong traêm kieáp. Ñöùc Phaät ñaõ thöïc haønh traêm ngaøn khoå haïnh khoù laøm trong suoát ba A-taêng-kyø kieáp maø ñöôïc, neân goïi laø ñaïi bi. Laïi nöõa, vì döïa vaøo thaân vó ñaïi maø truï, neân goïi laø ñaïi bi, chaúng phaûi nhö ñaïo Thanh vaên, Bích-chi Phaät döïa vaøo thaân khoâng ñuû caùc caên maø ñöôïc. Neáu thaân coù ba möôi hai töôùng cuûa baäc ñaïi nhaân, trang nghieâm taùm möôi veû ñeïp tuøy hình, aùnh saùng bao quanh thaân chieáu xa moät taàm, ngöôøi ngaém nhìn khoâng thoûa maõn. Vì truï trong thaân nhö theá, neân goïi laø ñaïi bi. Laïi nöõa, vì traùi vôùi vui lôùn, neân goïi laø ñaïi bi. Phaät coù phaùp khoâng chung raát trong saùng, xaû boû caùc phaùp laïc nhö theá, traûi qua traêm ngaøn vaïn caùc nuùi Thieát vi, vì ngöôøi noùi phaùp, ñeàu do söùc ñaïi bi, neân goïi laø ñaïi bi. Laïi nöõa, vì khieán cho baäc ñaïi nhaân laøm nhöõng vieäc khoù laøm, neân goïi laø ñaïi bi. Ñöùc Theá toân hoaëc hieän thaønh hình töôùng Sö töû, hoaëc hieän thaønh voác ngöôøi con gaùi, hoaëc hieän thaønh thaân hình ñaïi löïc só, hoaëc hieän thaønh hình töôùng ngöôøi ñaùnh nhaïc, hoaëc hieän thaønh ngöôøi aên xin ñang

keùo caùnh tay Nan-ñaø ñeán khaép naêm ñöôøng, ôû tröôùc Öông-quaät-ma-la, hoaëc gaàn, hoaëc xa. Thaønh töïu chuùng sinh, coù hoå theïn taêng thöôïng, vì hoùa ñoä ngöôøi nöõ, neân baøy cho thaáy aâm taøng cuûa mình, thò hieän traïng maïo nheï nhaøng, theø löôõi daøi che maët ñeán chaân toùc. Ñöùc Phaät thò hieän nhöõng vieäc khoù laøm nhö theá, ñeàu do söùc cuûa ñaïi bi, neân noùi ñaïi bi. Laïi nöõa, vì coù theå laøm lay ñoäng nuùi ñaïi xaû, neân Phaät coù hai thöù phaùp truï khoâng chung: (Phaùp baát coäng truï) 1. Laø ñaïi bi. 2. Laø ñaïi xaû. Neáu Nhö lai truï nôi Ñaïi xaû khoâng chung, thì khoâng coù vieäc naày. Vì phaân bieät neân noùi. Neáu khieán cho taát caû chuùng sinh saùng röïc, cuõng nhö löûa ñoát ñoáng cuûi, Nhö lai cuõng khoâng ngaém nhìn caûnh töôïng ñoù. Neáu Nhö lai khi truï trong ñaïi bi khoâng chung, thaáy caùc chuùng sinh nhaän chòu khoå naõo, duø thaân vöõng chaéc cuûa Na-la-dieân cuõng bò lung lay nhö laù chuoái, neân goïi laø ñaïi bi. Nhö Tyø-ni noùi: Phaät duøng taâm Töø noùi phaùp cho chuùng sinh nghe. Hoûi: Ñöùc Phaät duøng taâm töø cuøng khaép, töø ñoái vôùi chuùng sinh coù ñöôïc vui hay khoâng? Neáu ñöôïc vui, thì ñòa nguïc, ngaï quyû, suùc sinh vaø caùc chuùng sinh khoå aùch, sao khoâng lìa khoå ñöôïc vui? Neáu khoâng ñöôïc vui thì laøm sao hieåu ñöôïc keä naày? Nhö keä noùi: Quyû thaàn do taâm aùc Maø ñeán ñöôøng, höôùng ngöôøi Duø chöa theâm ñoäc haïi Taâm ñaõ mang sôï haõi. Nhö quyû duøng taâm aùc maø ñeán, coøn sinh ra khoå huoáng chi laø taâm thieän cuûa Nhö lai maø khoâng sinh nieàm vui? Ñaùp: Neân noùi raèng: Coù theå laøm cho chuùng sinh vui. Hoûi: Neáu vaäy thì nghóa keä kheùo hieåu. Nhöng ôû caùc ñöôøng ñòa nguïc, ngaï quyû, suùc sinh vaø caùc chuùng sinh khoå aùch sao khoâng lìa khoå, ñöôïc vui? Ñaùp: Phaät quaùn nghieäp cuûa chuùng sinh coù ngöôøi coù theå chuyeån, coù ngöôøi khoâng theå

chuyeån. Neáu ngöôøi coù theå chuyeån thì Töø seõ cöùu giuùp hoï. Neáu ngöôøi khoâng theå chuyeån, thì Töø khoâng theå cöùu giuùp hoï. Laïi coù thuyeát noùi: Khoâng theå laøm cho chuùng sinh vui. Hoûi: Neáu vaäy thì nhö Tyø-ni noùi laøm sao hieåu? Nhö noùi: Ñöùc Phaät ñaõ duøng taâm Töø cuøng khaép vì chuùng sinh noùi phaùp? Ñaùp: Loøng töø cuøng khaép cuûa Phaät coù nhieàu thöù, hoaëc hieän thaàn

tuùc, hoaëc hieän vieäc maø ngöôøi khaùc yeâu thích, hoaëc ñem coû thuoác cho ngöôøi, hoaëc duøng Ca-laêng xuùc ñeå xuùc chaïm, hoaëc duøng boùng cuûa söï an vui ñeå che truøm. Duøng thaàn tuùc: Nghe noùi khi Ñöùc Phaät ñang ôû Truùc Laâm Ca-lan- ñaø thuoäc thaønh Vöông Xaù, coù cö só thænh Phaät vaø taêng thoï thöïc. Baáy giôø, Ñöùc Theá toân daønh troïn buoåi saùng, ñaép y, oâm baùt, cuøng caùc Tyø-kheo vaøo thaønh Vöông Xaù. Luùc naày, vua A-xaø-theá gaàn vôùi baïn aùc laø Ñeà-baø- ñaït- ña, ñoå röôïu cho voi Ñaø-na-baø-la uoáng thaät say, roài thaû ra ñònh haïi Nhö lai. Khi ñoù, Ñöùc Nhö lai giô naêm ngoùn tay phaûi leân, hoùa thaønh naêm sö töû ñaàu ñaøn, voi say thaáy vaäy, lieàn sinh sôï haõi, voäi chaïy trôû laïi nhöng nhìn nôi phía sau thaáy coù haàm saâu. Nhìn sang beân phaûi beân traùi, toaøn laø caùc ngoâi nhaø cao lôùn. Ngöôùc nhìn leân hö khoâng, laïi thaáy coù taûng ñaù to, ñang phaùt ra löûa, laïi nhìn quanh boán phía ñeàu thaáy coù löûa chaùy döõ doäi. Voi chæ thaáy coù moät choã maùt meû beân caïnh chaân Nhö lai. Voi thaáy theá roài taâm say chôït tænh. Luùc naày, Ñöùc Theá toân laøm cho naêm sö töû bieán maát, voi duøng voøi chaïm vaøo chaân Theá toân. Ñöùc Theá toân beøn duøng tay töôùng toát trang nghieâm sôø leân ñaàu noù, roài duøng tieáng noùi cuûa voi, noùi phaùp cho voi nghe: Caùc haønh voâ thöôøng, caùc phaùp voâ ngaõ, Nieát-baøn laø phaùp vaéng laëng: Ngöôi neân sinh taâm kính tin ta, seõ thoaùt khoûi thaân suùc sinh. Sau khi nghe lôøi noùi naày cuûa Nhö lai, voi khoâng uoáng aên nöõa, töùc thì qua ñôøi, do taâm thanh tònh neân sinh leân taàng trôøi Ba möôi ba. Laïi duøng thaân trôøi ñi ñeán choã Phaät ñöôïc nghe Phaät noùi phaùp, khieán thaáy chaân ñeá roài trôû laïi cung trôøi. Baáy giôø, ngöôøi ñôøi ñeàu noùi: Loøng töø hieän baøy phaùp cuûa Ñöùc Theá toân ñaõ chan hoøa ñeán voi Ñaø-na-baø-la. Taâm Töø cuøng khaép noùi ôû ñaây chính laø thaàn tuùc: ÔÛ choã khaùc cuõng duøng taâm Töø cuøng khaép maø hieän thaàn tuùc. Nghe noùi Ñöùc Theá toân du hoùa ñeán nöôùc Löïc só, tôùi thaønh Ba- ty, truï trong röøng Kyø-löu-ca. Caùc löïc só trong thaønh Ba-ty nghe Phaät ñang ngöï taïi khu röøng aáy, lieàn nhoùm hôïp ñoâng ñuû, baøn vôùi nhau: Chuùng ta ñeàu neân ñeán choã Ñöùc Phaät, neáu anh em naøo khoâng ñeán, seõ bò phaït naêm traêm löôïng vaøng. Luùc aáy coù moät löïc só teân laø Loâ-giaø, khoâng coù loøng tin, nhöng coù oai theá lôùn, laém cuûa caûi, nhieàu chaâu baùu. OÂng ta khoâng muoán ñeán choã Phaät, nghó thaàm: Ta coù theå noäp naêm traêm löôïng vaøng, nhöng traùi vôùi thaân thuoäc, vì vieäc naày khoâng theå thöïc hieän ñöôïc. Khi ñoù, caùc löïc só ñeàu ñeán choã Phaät. Ñeán nôi Ñaûnh leã döôùi chaân Phaät. Luùc naày Toân giaû A-nan thaáy löïc só Loâ-giaø, noùi: Laønh thay Loâ- giaø! Loâ-giaø thaáy Phaät, Theá toân laø ruoäng phöôùc cuûa theá gian, chaúng bao

laâu seõ nhaäp dieät trong röøng Sa-la song thoï. Thaân Phaät chaân chaát, ngay thaúng, neân noùi vôùi A-nan: Nay toâi ñeán ñaây, khoâng phaûi ñeå gaëp Phaät maø chæ vì thuaän theo thaân thuoäc maø ñeán. Roài noùi vieäc tröôùc kia, cho Toân giaû A-nan nghe. A-nan beøn keùo tay Loâ-giaø ñeán tröôùc Phaät, baïch Phaät raèng: Löïc só Loâ-giaø-naày khoâng tin Phaät, Phaùp, taêng, cuùi mong Ñöùc Theá toân noùi phaùp cho oâng aáy nghe giuùp oâng ta sinh nieàm tin ñoái vôùi Tam baûo! Ñöùc Theá toân nghó raèng: Löïc só Loâ-giaø-naày laø ngöôøi aùi haønh, tham ñaém caûnh giôùi. Neáu tröïc tieáp noùi phaùp, oâng ta seõ khoâng tin hieåu. Do loøng thöông xoùt, Ñöùc Theá toân beøn hieän söùc thaàn tuùc, lieàn ôû choã kia, hoùa thaønh moät haàm veä sinh ñaày daãy baát tònh, dô baån, laïi coù löûa chaùy. Töø trong haàm aáy phaùt ra tieáng noùi: Neáu löïc só Loâ-giaø khoâng theo Phaät thoï phaùp, sinh loøng tin, thì khi cheát seõ ñoïa vaøo haàm naày! Löïc só Loâ-giaø, thaáy nghe vieäc naày, roài loøng raát sôï haõi, neân ngoài yeân tröôùc Phaät, Phaät noùi phaùp cho oâng ta nghe, töùc thì oâng ta sinh loøng tin quy y Phaät, quy y Phaùp, quy y taêng. Ngöôøi ñôøi ñeàu noùi: Loøng töø cuøng phaùp cuûa Ñöùc Theá toân ñeán taän vôùi löïc só Loâ-giaø! Loøng töø cuøng khaép ôû ñaây, chính laø thaàn tuùc. Hoaëc hieän vieäc maø ngöôøi khaùc yeâu thích: Nghe noùi noùi Phaät ñang ngöï trong röøng Ma ha Ñeà-baø-yeâm-la, nöôùc Di-hy-la. Baáy giôø, coù vôï cuûa vò Baø-la-moân teân laø Baø-töù-tra, bò maát saùu ñöùa con cuøng luùc! Vì nhôù laïi ñeán con, neân thaønh ñieân loaïn, khoûa thaân chaïy ñeán khu röøng Ma-ha ñeà- baø-yeâm-la. Luùc naày, Ñöùc Theá toân ñang noùi phaùp cho Voâ löôïng traêm ngaøn quyeán thuoäc vaây quanh: Phaùp neân nhö theá: Ngöôøi ñieân loaïn thaáy Phaät, lieàn ñöôïc chaùnh nieäm. Khi ñoù, Baø-töù-tra vöøa thaáy Phaät, lieàn ñöôïc chaùnh nieäm, taâm sinh hoå theïn, ngoài khuùm nuùm. Ñöùc Theá toân baûo Toân giaû A-nan: OÂng haõy cho Baø-töù-tra y phuïc maëc, ta seõ noùi phaùp cho baø aáy nghe. Toân giaû A-nan lieàn ñem y phuïc ñeán. Baø-töù-tra maëc y phuïc roài, leã Phaät Döùt ngoài qua moät beân. Ñöùc Theá toân nghó: Giaû söû haèng sa chö Phaät noùi phaùp cho baø ta nghe, vì quaù saàu naõo neân roát cuoäc, baø vaãn khoâng tin hieåu. Vì loøng xoùt thöông neân Ñöùc Phaät lieàn vaän duïng söùc thaàn tuùc, hoùa thaønh saùu ñöùa con. Ngöôøi phuï nöõ kia thaáy caùc con lieàn nghó: Mình vì caùc con naày, neân taâm sinh saàu naõo. Nay ñaõ ñöôïc thaáy caùc con, neân khoâng coøn buoàn raàu nöõa! Baáy giôø Ñöùc Theá toân tuøy caên taùnh thích hôïp cuûa ngöôøi aáy, noùi

phaùp khieán ñöôïc thaáy chaân ñeá. Ngöôøi ñôøi ñeàu noùi: Taâm töø cuøng khaép cuûa Ñöùc Theá toân ñeán taän Baø-töù-tra naày. Taâm töø cuøng khaép noùi trong ñaây, laø bieåu hieän vieäc ñöôïc ngöôøi khaùc yeâu thích. ÔÛ choã khuùc cuõng hieän vieäc maø ngöôøi khaùc öa thích goïi laø taâm töø cuøng khaép nghe noùi khi Phaät ngöï ôû nöôùc Xaù-veä, nöôùc Xaù-veä coù moät Baø-la-moân, khi luùa ngoaøi ruoäng chín neân ra ñoàng gaët luùa, baûo ngöôøi con troâng giöõ. Khi aáy trôøi möa ñaù laøm hö ruoäng luùa, ngöôøi con cuõng bò cheát. Baø-la-moân thaáy ruoäng luùa

bò tieâu tan vaø con bò cheát neân khoûa thaân chaïy ñeán röøng Kyø-hoan. Baáy giôø, Ñöùc Theá toân ñang noùi phaùp cho traêm ngaøn quyeán thuoäc ñang vaây quanh nghe, phaùp neân nhö theá. Ngöôøi cuoàng thaáy Phaät lieàn ñöôïc chaùnh nieäm. Baáy giôø Baø-la-moân nhôø thaáy Phaät neân laïi ñöôïc chaùnh nieäm, ngoài ôû tröôùc Phaät. Ñöùc Theá toân nghó: “duø cho chö Phaät nhieàu nhö soá caùt soâng Haèng noùi phaùp cho oâng ta nghe nhöng vì taâm saàu naõo oâng ta cuõng khoâng theå naøo tin hieåu.” Vì thöông xoùt neân Ñöùc Theá toân duøng söùc thaàn tuùc hoùa thaønh ruoäng luùa vaø ñöùa con yeâu. Ngöôøi Baø-la-moân nhìn thaáy, trong taâm nghó raèng: “ta vì ruoäng luùa vaø ñöùa con yeâu daáu maø taâm sanh saàu naõo, nay ñöôïc nhìn thaáy neân khoâng coøn saàu naõo”. Baáy giôø, Ñöùc Theá toân tuøy theo söï thích hôïp maø noùi phaùp cho nghe, ñöôïc thaáy chaân ñeá. Ngöôøi ñôøi ñeàu noùi: “Taâm töø cuøng khaép cuûa Ñöùc Theá toân ñeán taän ngöôøi Baø-la-moân”. Taâm töø cuøng khaép noùi ôû ñaây laø hieän ra vieäc maø ngöôøi öa thích. Duøng coû thuoác cho ngöôøi khaùc: Nghe noùi Phaät ôû nöôùc Baø-thi du hoùa, ñeán truù xöù cuûa vò Tieân nôi röøng Thi Loäc thuoäc nöôùc Ba-la-naïi. Baáy giôø, taïi nöôùc Ba-la-naïi, coù moät cö só teân Ma-ha-tieân-na, ngöôøi vôï teân laø Ma-ha-tieân-ni. Moät hoâm, hai vôï choàng cö só ñoù thænh Phaät vaø chuùng taêng, cuùng döôøng caùc vaät duïng caàn thieát. Luùc aáy, coù moät vò Tyø-kheo uoáng thuoác bò noân ra, phaùt khôûi beänh phong. Thaày thuoác baûo phaûi uoáng nöôùc thòt, môùi chaån ñoaùn beänh. Tyø-kheo voäi noùi vieäc naày vôùi Ma-ha-tieân-ni. Ma-ha- tieân-ni sai ngöôøi haàu ñem tieàn ñi mua thòt veà haàm roài chaét nöôùc cho vò Tyø-kheo kia. Vaøo ngaøy aáy, vua Phaïm Ma Ñaït vöøa sinh con, raát hoan hyû, truyeàn leänh khoâng saùt sinh. Khi aáy, thò nöõ kia ñi khaép kinh thaønh Ba-la- naïi, tìm thòt mua nhöng khoâng ñöôïc, trôû veà thöa vôùi gia chuû. Ma-ha- tieân-ni nghó raèng: Ta thænh Phaät vaø taêng chuùng cuùng döôøng taát caû vaät duïng caàn thieát. Vò Tyø-kheo beänh kia, neáu khoâng ñöôïc nöôùc thòt, ñoâi khi do beänh naày maø qua ñôøi, laïi nghó: Ñöùc Theá toân, xöa khi haønh ñaïo Boà-taùt, thöôøng vì

thaân maïng ngöôøi maø duøng thòt cuûa thaân mình ñeå boá thí. Nay ta cuõng neân nhö phaùp Boà-taùt, duøng thòt cuûa thaân mình boá thí cho ngöôøi. Lieàn vaøo tònh thaát, caàm dao beùn caét thòt baép ñuøi cuûa mình, trao cho thò nöõ naáu roài chaét nöôùc cho vò Tyø-kheo beänh kia. Thò nöõ vaâng lôøi naáu nöôùc thòt chín, roài ñem cho vò Tyø-kheo beänh. Vò Tyø-kheo naày vì khoâng chaàn chöø, neân uoáng nöôùc thòt ngay, lieàn döùt beänh. Khi aáy, thaân theå Ma-ha-tieân-ni raát ñau nhöùc, khoâng ôû yeân moät choã. Ngöôøi choàng laø Ma-ha-tieân-na ñi beân ngoaøi veà, khoâng thaáy vôï mình, lieàn hoûi ngöôøi nhaø: Ma-ha-tieân-ni hieän ñang ôû ñaâu? Ngöôøi nhaø ñaùp: Hieän ñang ôû trong nhaø, thaân theå ñau nhöùc neân khoâng ôû yeân moät choã, vaø thöa laïi vieäc treân. Nghe xong Ma-ha-tieân-na sinh giaän döõ, beøn noùi: Sa-moân Thích töû, khoâng bieát ñieàu, laïi khoâng bieát nhaøm ñuû. Duø ngöôøi thí laø voâ löôïng, nhöng ngöôøi nhaän phaûi bieát, löôïng, ta seõ ñem chuyeän naày ñeán baïch leân Ñöùc Theá toân. Noùi xong lieàn ñi ñeán choã Phaät. Baáy giôø Ñöùc Theá toân vì noùi phaùp cho traêm ngaøn quyeán thuoäc ñang vaây quanh nghe.

Vôùi saéc töôùng toát ñeïp cuûa Ñöùc Theá toân, ngöôøi thaáy ñeàu hoan hyû. Cö só do thaáy Phaät, neân söï giaän döõ döùt tröø töùc khaéc, taâm sinh hoan hyû, beøn nghó: Nay ta khoâng neân ñem vieäc naày baïch Phaät, neân thænh Phaät vaø chuùng taêng ñeán nhaø mình, roài seõ noùi. Lieàn ñaàu maët leã Phaät, roài ngoài sang moät phía. Ñöùc Phaät noùi phaùp xong, cö só lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, söûa laïi y phuïc, tròch y baøy vai beân höõu, chaép tay baïch Phaät: Cuùi mong Ñöùc Theá toân vaø chuùng Tyø-kheo ñeán nhaø con thoï thöïc. Ñöùc Theá toân yeân laëng nhaän lôøi thænh caàu. Ma-ha-tieân-na bieát Phaät ñaõ höùa thuaän, lieàn leã Phaät roài, trôû veà nhaø. Ngay ñeâm aáy, saém söûa ñaày ñuû caùc thöùc aên thònh soaïn caàn thieát. Saùng sôùm hoâm sau, traûi toøa sai keû haàu ñeán baïch Phaät: Thöùc aên uoáng ñaõ saún saøng, cuùi mong Thaùnh bieát giôø. Luùc aáy, Ñöùc Theá toân vaøo luùc saùng sôùm ñaép y oâm baùt cuøng vôùi chuùng Tyø-kheo taêng Ni ñi ñeán nhaø Ma-ha-tieân-na, ngoài treân toøa ñaõ traûi saün. Vì Phaät bieát maø vaãn hoûi Ma-ha-tieân-ni ñang ôû ñaâu? Ngöôøi choàng ñaùp: Hieän giôø nhaø con ñang ôû trong phoøng, vì thaân theå ñau nhöùc khoâng ñöôïc yeân oån! Phaät baûo cö só: Haõy ñeán noùi vôùi vôï oâng laø Ñöùc Theá toân cho goïi naøng. Ñöùc Theá toân kheùo bieát veà phaùp duyeân khôûi beân trong, cuõng laïi kheùo nhaän bieát veà phaùp duyeân khôûi beân ngoaøi. Lieàn duøng thaàn löïc ñeán Höông Sôn haùi thuoác thôm "Ñoà-chöôùc-saùng" cho Ma-ha-tieân-ni, roài baûo Tieân-na haõy thoa vaøo choã thòt bò caét, seõ ñöôïc khoûi ngay. Theá laø

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA - Quyeån 43 74

choã thòt bò caét, caùc cô, loâng, maøu da ñeàu bình phuïc nhö cuõ. Ma-ha-tieân-na ñeán choã vôï, noùi: Ñöùc Theá toân cho goïi coâ! Ngöôøi vôï beøn ñaùp: anh neân bieát! Thaàn löïc cuûa Ñöùc Theá toân khoâng theå nghó baøn, khi anh vöøa noùi: Ñöùc Theá toân cho goïi coâ, thì ngay luùc aáy, noãi ñau nhöùc ôû choã caét nôi thaân em ñöôïc bình phuïc nhö cuõ. Hai vôï choàng caøng theâm kính tin, cuøng ñeán choã Phaät, ñaàu maët leã Phaät, roài ngoài sang moät phía. Ngay luùc ñoù, Ñöùc Theá toân tuøy theo söï thích nghi maø noùi phaùp, caû hai ñeàu ñöôïc kieán ñeá. Ngöôøi ñôøi ñeàu noùi: Taâm Töø cuøng khaép cuûa Ñöùc Theá toân, ñeán vôùi Ma-ha-tieân-ni. Loøng töø cuøng khaép noùi ôû ñaây, laø noùi veà vieäc duøng coû thuoác thôm ban cho moïi ngöôøi. ÔÛ nhöõng choã khaùc cuõng noùi duøng thuoác ban cho ngöôøi khaùc. Nghe noùi noùi vua Ba-tö-naëc cho chaët tay, chaân teân cöôùp, roài neùm xuoáng haøo. Saùng sôùm, Ñöùc Theá toân ñaép y, oâm baùt vaøo thaønh Xaù Veä khaát thöïc. Luùc aáy teân cöôùp vöøa thaáy Phaät, beøn caát tieáng goïi: Nay chuùng toâi ñang gaëp tai aùch khoán khoå, xin ngaøi thöông xoùt. Ñöùc Theá toân kheùo nhaän bieát phaùp duyeân khôûi beân trong, ñoàng thôøi cuõng nhaän bieát töôøng taän veà phaùp duyeân khôûi beân ngoaøi, neân voäi duøng thaàn löïc ñeán Höông Sôn, haùi thuoác thôm "Ñoà-chöôùc-saùng", baûo thoa vaøo choã bò chaët, noãi ñau nhöùc seõ khoûi ngay. Phaät cuõng vì cuøng khaép kia, tuøy choã thích nghi noùi phaùp, lieàn ñöôïc kieán ñeá. Ngöôøi ñôøi ñeàu noùi: Taâm Töø cuûa Ñöùc Theá toân ñeán vôùi teân cöôùp. Loøng töø cuøng khaép, noùi ôû ñaây laø duøng coû thuoác ban cho ngöôøi. Duøng söï xuùc chaïm cuûa Ca-laêng-giaø ñeå xuùc chaïm. Nghe noùi noùi,

Phaät ngöi taïi nuùi Kyø-xaø-quaät thuoäc thaønh Vöông Xaù. Ñöùc Nhö lai ôû moät beân nuùi, Ñeà-baø-ñaït-ña moät beân nuùi. Baáy giôø, Ñeà-baø- ñaït-ña thöôøng bò nhöùc ñaàu, ngaøy ñeâm khoâng nguû ñöôïc, raát khoå naõo. Toân giaû A-nan baïch leân Phaät vieäc naày. Luùc aáy, Ñöùc Nhö lai duoãi caùnh tay nhö voøi cuûa voi ñaàu ñaøn xuyeân qua nuùi Kyø-xaø-quaät, duøng Ca- laêng-giaø xoa leân ñaàu Ñeà-baø-ñaït-ña, noùi lôøi chí thaønh: Ta ñoái vôùi La- haàu-la, Ñeà-baø-ñaït-ña taâm khoâng heà theâm bôùt. Neáu lôøi noùi naày laø thaønh thaät naày, thì chöùng nhöùc ñaàu cuûa Ñeà-baø-ñaït-ña seõ khoûi. Do lôøi noùi chaân thaønh, neân chöùng nhöùc ñaàu cuûa Ñeà-baø-ñaït-ña ñöôïc döùt tröø töùc khaéc. Baáy giôø, Ñeà-baø-ñaït-ña nghó: Ñaây laø tay cuûa ai? Bieát laø tay Phaät neân noùi: Vui thay, Taát Ñaït! Kheùo bieát veà y phöông, cho neân ñöôïc soáng coøn! Ngöôøi ñôøi ñeàu noùi: Loøng Töø cuøng khaép cuûa Ñöùc Theá toân, thaäm chí ñeán caû Ñeà-baø-ñaït-ña. Loøng töø cuøng khaép noùi ôû ñaây laø duøng söï xuùc chaïm Ca-laêng-giaø. Choã khaùc cuõng noùi veà söï xuùc chaïm cuûa Ca- laêng-giaø:

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA - Quyeån 43 75

Nghe noùi noùi Ñöùc Theá toân ñi xem caùc phoøng oác, ñeán moät caên phoøng noï, coù moät Tyø-kheo bò beänh, khoâng theå ñöùng daäy, ñang naèm treân ñoáng phaån nhô, chôït thaáy Ñöùc Theá toân, lieàn noùi lôùn raèng: Baïch Theá toân! Nay con khoâng choã nöông döïa! Khoâng coù ai cöùu giuùp!. Phaät baûo vò Tyø-kheo beänh: Thaày coù vì Ñöùc Theá toân cuûa ba coõi maø xuaát gia hay khoâng? Ñaùp: Ñuùng theá, baïch Ñöùc Theá toân! Phaät baûo Tyø-kheo beänh: thaày vì ta neân xuaát gia, vì sao noùi laø khoâng coù choã nöông döïa, khoâng coù ai giuùp ñôû. Naày Tyø-kheo beänh! Luùc thaày khoâng beänh, oâng coù töøng chaêm soùc, nuoâi naáng caùc Tyø-kheo beänh khoâng? Ñaùp: Baïch khoâng! Phaät baûo Tyø-kheo beänh: Vì oâng khoâng chaêm soùc, nuoâi naáng ngöôøi khaùc neân nay oâng phaûi chòu nhö theá. Baáy giôø, Ñöùc Theá toân töï côûi chieác y ñang maëc treân mình, traûi treân thaûm coû roài ñöõ Tyø-kheo beänh ngoài daäy laïi duøng theû tre gaït boû lôùp phaân nhô treân mình, duøng ñoát taåy röûa saïch, trôøi Ñeá-thích thì röôùi nöôùc. Luùc naày, Ñöùc Theá toân ñaõ taåy röûa phaân nhô cuûa Tyø-kheo beänh, laïi chaø röûa phoøng nhaø, giaët saïch y phuïc caáu ueá, laïi traûi leân lôùp coû môùi, roài ñem moät nöûa thöùc aên cuûa mình, ban cho Tyø-kheo beänh aáy. Laïi duøng tay xuùc chaïm cuûa Ca-laêng-giaø, xoa leân ñaàu Tyø-kheo beänh kia, khieán noãi ñau nhöùc cuûa Tyø-kheo beänh töùc khaéc heát ngay. Phaät tuøy choã thích nghi, noùi phaùp cho nghe, Tyø-kheo beänh lieàn chöùng ñöôïc quaû A-la-haùn. Ngöôøi ñôøi ñeàu noùi: Taâm Töø roäng khaép cuûa Ñöùc Theá toân ñeán caû Tyø-kheo beänh. Loøng töø cuøng khaép noùi ôû ñaây laø duøng söï xuùc chaïm cuûa Ca-laêng-giaø. Duøng boùng yeân vui ñeå che chôû: Nghe noùi noùi Ñöùc Phaät vaø Toân giaû Xaù-lôïi-phaát ñang kinh haønh ôû moät choã. Baáy giôø coù moät con chim vì bò sôï haõi eùp ngaët, neân bay ñeán nuùp döôùi boùng Toân giaû Xaù-lôïi-phaát, vì vaãn coøn kinh haõi, neân toaøn thaân run raåy, noù laïi chaïy ñeán nuùp döôùi boùng Phaät, noãi run sôï lieàn döùt haún. Luùc aáy, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát chaép tay baïch Phaät: Baïch Ñöùc Theá toân! Con chim naày nuùp nôi boùng con, vaãn coøn run sôï, vì sao noù nuùp döôùi

boùng cuûa Ñöùc Theá toân, thì thoâi khoâng coøn sôï haõi, run raåy nöõa? Phaät baûo Toân giaû Xaù-lôïi-phaát: Thaày ñaõ tu taäp taâm khoâng saùt sinh trong saùu möôi kieáp, coøn ta thì tu taäp taâm khoâng saùt sinh trong ba A- taêng-kyø kieáp! Ngöôøi ñôøi ñeàu noùi: loøng töø roäng khaép cuûa Theá toân, ñeán

caû loaøi chim nhoû beù. Loøng töø cuøng khaép ôû ñaây, nghóa laø duøng boùng yeân vui ñeå che chôû. ÔÛ choã khaùc cuõng noùi: Duøng boùng yeân vui ñeå che chôû: Nghe noùi vua Tyø-löu-ly ngu si, huûy hoaïi, taøn saùt caû thaønh Ca-tyø-la nhö thieân cung, caét ñöùt maïng soáng cuûa caùc hoï Thích, roài daãn naêm traêm coâ gaùi hoï Thích trôû laïi nöôùc Xaù-Veä, cuøng leân laàu cao, höôùng veà caùc coâ gaùi hoï Thích, töï khen ngôïi mình, baûo doøng hoï Thích tuy maïnh meõ nhöng quaù kieâu maïn ñaõ bò ta gieát heát. Caùc coâ gaùi hoï Thích ñaùp: Sôû dó bò vua saùt haïi vì giôùi luaät ñaõ raøng buoäc hoï. Baáy giôø vua noåi côn giaän döõ noùi: Taâm ngaïo maïn cuûa doøng hoï Thích ñeán nay vaãn coøn. Lieàn haï leänh chaët tay chaân naêm traêm coâ gaùi hoï Thích, neùm xuoáng haøo thaønh. Caùc coâ gaùi hoï Thích heát söùc ñau nhöùc ñeàu nghó: Khoå naõo cuûa chuùng ta, Ñöùc Theá toân haù khoâng thöông xoùt hay sao? Ñöùc Phaät bieát taâm nieäm cuûa caùc coâ gaùi hoï Thích, cuõng do taâm ñaïi bi, neân ñeán choã caùc coâ gaùi hoï Thích, khôûi taâm theá tuïc nghó raèng: Ñeá- thích haõy duøng aùo che laáp caùc coâ gaùi naày. Luùc aáy, Ñeá-thích bieát yù nghó cuûa Phaät, lieàn duøng Thieân y che chaén caùc coâ gaùi hoï Thích. Ñöùc Phaät phaùt ra aùnh saùng, roïi khaép treân thaân caùc coâ gaùi, do aùnh saùng Phaät chaïm ñeán, noãi ñau nhöùc ñöôïc tieâu töø ngay. Phaät cuõng tuøy cô nghi, noùi phaùp cho hoï nghe. Khieán caùc coâ gaùi hoï Thích ñeàu ñöôïc kieán ñeá, khi cheát ñeàu ñöôïc sinh leân taàng trôøi Ba möôi ba. Ngöôøi ñôøi ñeàu noùi: Taâm Töø cuøng khaép cuûa Ñöùc Theá toân, ñeán caû vôùi caùc coâ gaùi hoï Thích. Loøng töø cuøng khaép noùi ôû ñaây laø duøng aùnh saùng yeân vui ñeå che chôû. Kinh Phaät noùi: Tu haønh taâm Töø roäng khaép, quaû baùo khoâng vöôït qua coõi Bieán tònh. Tu haønh roäng khaép taâm Bi, quaû baùo khoâng vöôït qua Khoâng xöù. Tu haønh roäng khaép taâm Hyû, quaû baùo khoâng vöôït qua Thöùc xöù. Tu haønh roäng khaép taâm Xaû, quaû baùo khoâng vöôït qua Voâ sôû höõu xöù. Hoûi: Quaû baùo cuûa taâm Töø khoâng vöôït qua coõi Bieán tònh, coù theå nhö theá. Vì sao? Vì laø quaû cuûa taâm töø, laø leä thuoäc taâm töø kia, Ba Voâ löôïng coøn laïi, laø caên thieän leä thuoäc coõi Saéc, laïi coù theå thoï baùo coõi Voâ saéc chaêng? Ñaùp: YÙ nghóa naày, ñeán khi ñöùc Di-laëc haï sinh, seõ ñöôïc noùi roõ raøng. Laïi coù thuyeát noùi: Toân giaû Xa-ma-ñaït-ña coù theå bieát roõ nghóa naày,

vì khi nhaäp ñònh Toân giaû khoâng hoûi Toân giaû Ca-chieân-dieân-töû veà nghóa aáy. Laïi coù thuyeát noùi: Ñöùc Theá toân vì giaùo hoùa chuùng sinh, neân ôû ñònh Voâ saéc, Ngaøi ñaõ duøng teân goïi laø cuûa Voâ löôïng ñeå noùi. Neáu duøng teân goïi Voâ löôïng ñeå noùi veà ñònh Voâ saéc, thì ngöôøi ñöôïc Phaät hoùa, seõ deã hieåu, deã giaûi ngoä. Nhö ngöôøi ñöôïc Phaät hoùa ñoä, neân nghe noùi veà giaûi

thoaùt, neáu duøng teân goïi nôi choán ñeå noùi khieán ñöôïc giaûi ngoä, hieåu bieát thì Phaät lieàn duøng teân goïi nôi choán ñeå noùi veà giaûi thoaùt. Laïi coù thuyeát noùi: Ñònh Voâ saéc ñoái trò vôùi Giaùc chi, duøng teân goïi voâ löôïng ñeå noùi. Ñeä Tam thieàn ñoái trò voái Giaùc chi, duøng teân goïi Töø ñeå noùi. Ñoái trò Khoâng xöù, duøng teân goïi bi ñeå noùi. Ñoái trò Thöùc xöù, duøng teân goïi Hyû ñeå noùi. Ñoái trò Voâ sôû höõu xöù, duøng teân goïi xaû ñeå noùi. Laïi coù thuyeát noùi: Vì gioáng nhau, neân laïc thoï cuûa haønh töø, haïnh laïc, töø coõi Duïc cho ñeán ñeä Tam thieàn coù theå ñöôïc, Haïnh bi, Haïnh khoå, ôû xöù saéc, coù caùc khoå veà chaët tay chaân, tai, muõi, ñaàu. Khoâng xöù quôû traùch söï hoan hyû cuûa haønh hyû ôû coõi Saéc. Thöùc xöù khôûi thöùc hieän ôû tröôùc, taâm thöôøng buoâng boû haønh hyû, xaû. Voâ sôû höõu xöù goïi laø xaû quaùn. Do caùc vieäc töông töï nhö theá v.v..., neân noùi nhö theá. Laïi nöõa, vì laïc truï ôû xöù aáy neân hoaëc coù ngöôøi öa quaùn taâm Töø. Vì taâm töø neân caàu lìa duïc, khôûi Sô thieàn hieän ôû tröôùc, taâm khoâng möøng vui. Coù taâm caàu khaùc thì khoâng theå truï yù, lìa duïc cuûa Sô thieàn, khôûi ñeä Nhò thieàn hieän ôû tröôùc cuõng gioáng nhö vaäy. Neáu lìa duïc cuûa ñeä Nhò thieàn, khôûi ñeä Tam thieàn hieän ôû tröôùc, töùc sinh hyû, laïc thoï, khoâng mong caàu gì khaùc, thì khieán cho yù truï. Hoaëc coù ngöôøi öa quaùn taâm Bi, lìa aùi duïc, cho ñeán lìa aùi cuûa ñeä Tam thieàn, khôûi ñeä Töù thieàn hieän ôû tröôùc, noùi roäng nhö treân. Neáu lìa aùi cuûa ñeä Töù thieàn, khôûi Khoâng xöù hieän ôû tröôùc, taâm khoâng möøng vui, noùi roäng nhö treân. Neáu lìa aùi cuûa Khoâng xöù, khôûi Thöùc xöù hieän ôû tröôùc, thì taâm vui möøng, noùi roäng nhö treân. Hoaëc coù ngöôøi öa quaùn taâm xaû, do taâm xaû neân caàu lìa aùi duïc, cho ñeán lìa aùi cuûa Khoâng xöù, khôûi thöùc xöù hieän ôû tröôùc, taâm khoâng möøng, khoâng vui, noùi roäng nhö treân. Neáu lìa aùi cuûa Thöùc xöù, khôûi Voâ sôû höõu xöù hieän ôû tröôùc, thì taâm möøng vui, noùi roäng nhö treân. Cho neân vì laïc truï nôi xöù kia, neân noùi nhö theá. Laïi nöõa, vì thuaän theo neân noùi: Töø ñeä Tam thieàn khôûi caùc caên coõi Duïc, boán ñaïi thaám nhuaàn taêng tröôûng, thuaän theo taâm Töø. Töø taâm töø khôûi caùc caên coõi Duïc, boán ñaïi thaám nhuaàn, thuaän theo Ñeä tam thieàn. Xuaát ñònh Khoâng xöù khôûi caùc caên coõi Duïc, boán ñaïi thaám nhuaàn taêng tröôûng, thuaän theo taâm bi töø taâm bi khôûi khaùc caên coõi Duïc, boán ñaïi thaám

nhuaàn lôïi ích, thuaän theo ñònh Khoâng xöù, Xuaát ñònh Thöùc xöù khôûi caùc caên coõi Duïc. Do söï thaám nhuaàn taêng tröôûng cuûa boán ñaïi neân thuaän theo taâm hyû. Töø taâm hyû khôûi caùc caên coõi Duïc, do thaám nhuaàn taêng tröôûng cuûa boán ñaïi, thuaän theo ñònh cuûa Thöùc xöù. Xuaát ñònh Voâ sôû höõu xöù, khôûi caùc caên coõi Duïc, do söï thaám nhuaàn taêng tröôûng cuûa boán ñaïi, thuaän theo taâm xaû. Töø taâm xaû, khôûi caùc caên coõi Duïc, do ích lôïi thaám nhuaàn cuûa boán ñaïi, thuaän theo ñònh cuûa Voâ sôû höõu xöù. Do ñoù, vì thuaän theo, neân noùi nhö theá. Laïi nöõa, vì ñoái trò vôùi ngoaïi ñaïo, ngoaïi ñaïo taïo ra töôûng giaûi thoaùt ñoái vôùi ñònh Voâ saéc. Nghóa laø khoâng coù thaân, yù tònh voâ bieân, nhoùm nôi phaùp theá gian vì ñoái vôùi ngoaïi ñaïo. Vì töôûng nhö theá, neân ñònh Voâ saéc duøng teân goïi cuûa Voâ löôïng ñeå noùi. Cho neân Toân giaû Cuø-sa noùi raèng:

Ngoaïi ñaïo ôû trong phaùp dieät taän ñaõ ngu chaáp ñònh Voâ saéc cho laø dieät taän. Vì ñoái trò vôùi ngoaïi ñaïo, neân kinh Phaät noùi Voâ löôïng cuûa ñònh Voâ saéc, ñeàu chaúng phaûi giaûi thoaùt, bình ñaúng khoâng khaùc. Boán ñònh Voâ saéc: Xöù voâ bieân khoâng, Xöù voâ bieân thöùc, Xöù voâ sôû höõu vaø Xöù phi töôûng Phi phi töôûng. Hoûi: Vì sao soaïn luaän naày? Ñaùp: Vì yù ngaên döùt döùt nghóa ñeàu cuøng. Nhö phaùi Tyø Ba-xaø-baø- ñeà (Boä Phaân bieät thuyeát) noùi: Coõi Voâ saéc coù saéc. Phaùi Duïc-ña-baø-ñeà noùi: Coõi Voâ saéc khoâng coù saéc. Hoûi: Phaùi Tyø-baø Xaø-baø-ñeà tin vaøo kinh naøo noùi coõi Voâ saéc coù saéc? Ñaùp: Döïa vaøo kinh Phaät. Kinh Phaät noùi danh, saéc duyeân vôùi thöùc. Vì coõi Voâ saéc coù thöùc, neân cuõng phaûi coù danh saéc. Kinh khaùc cuõng noùi: Tuoåi thoï hôi aám, thöùc, ba phaùp naày thöôøng theo nhau, khoâng lìa nhau, khoâng coù phaân taùn, moãi phaùp ñeàu ôû choã khaùc nhau. Vì coõi Voâ saéc coù tuoåi thoïi thöùc, neân cuõng phaûi coù hôi aám. Kinh khaùc laïi noùi: Tyø-kheo neân bieát! Neáu tröø saéc, thoï, töôûng, haønh, thöùc, noùi coù ñeán, coù ñi, coù sinh, coù töû, coù truï, khoâng neân noùi nhö theá. Vì trong Voâ saéc coù thöùc, neân cuõng phaûi coù truï xöù cuûa thöùc, cuõng noùi loãi laàm veà vaán naïn. Neáu ngay nôi coõi Voâ saéc khoâng coù saéc thì cheát ôû coõi Duïc, coõi Saéc, sinh ôû coõi Voâ saéc, hoaëc traûi qua hai muoân kieáp saéc döùt, hoaëc traûi qua boán muoân kieáp saéc döùt, hoaëc traûi qua saùu muoân kieáp saéc döùt, hoaëc traûi qua taùm muoân kieáp saéc döùt. Neáu cheát ôû coõi Voâ saéc, sinh laïi coõi Duïc, coõi Saéc, döùt tröø saéc laâu xa, laïi noái tieáp vôùi saéc. Cuõng theá nhaäp caûnh giôùi Nieát-baøn voâ dö, haønh ñaõ dieät töø laâu xa, cuõng phaûi trôû laïi noái tieáp nhau vôùi haønh.

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA - Quyeån 43 79

Vì muoán cho khoâng coù loãi nhö theá, neân noùi ôû coõi Voâ saéc coù saéc. Hoûi: Phaùi Duïc-ña-baø-ñeà döïa vaøo kinh naøo maø noùi coõi Voâ saéc khoâng coù saéc? Ñaùp: Döïa vaøo kinh Phaät. Kinh Phaät noùi: Söï vaéng laëng, giaûi thoaùt vöôït qua saéc nhaäp. Cuõng theá, nôi ñònh Voâ saéc thaân taùc chöùng. Neáu noùi vöôït qua ñònh Voâ saéc cuûa saéc nhaäp, neân bieát coõi Voâ saéc khoâng coù saéc. Kinh khaùc cuõng noùi vì coõi Saéc lìa duïc, vì coõi Voâ saéc lìa saéc, lìa taát caû taâm phaùp, lìa taát caû choã laøm, nhaäp Nieát-baøn dieät taän. Neáu noùi lìa coõi Saéc nhaäp coõi Voâ saéc, neân bieát coõi Voâ saéc khoâng coù saéc. Nhö noùi veà thieàn, kinh noùi: Neáu coù saéc, neáu coù thoï, neáu coù töôûng, neáu coù thöùc, taát nhieân neân quaùn phaùp naày nhö beänh, cho ñeán noùi roäng. Nhö noùi veà ñònh Voâ saéc, kinh noùi: Neáu coù thoï, neáu coù töôûng, neáu coù haønh, neáu coù thöùc, neân quaùn phaùp naày nhö beänh, cho ñeán noùi roäng. Neáu khi noùi veà thieàn, thì noùi saéc. Neáu luùc noùi veà ñònh Voâ saéc thì khoâng noùi saéc. Do vieäc naày, neân bieát coõi Voâ saéc khoâng coù saéc, cuõng noùi loãi laàm veà vaán naïn. Neáu coõi Voâ saéc coù saéc, thì khoâng neân laäp ra phaùp Dieät theo thöù lôùp. Neáu khoâng coù phaùp dieät theo thöù lôùp thì cuõng khoâng coù phaùp dieät roát raùo. Neáu khoâng coù phaùp dieät roát raùo, thì seõ khoâng coù xuaát ly giaûi thoaùt. Vì muoán khoâng coù loãi nhö theá, neân noùi coõi Voâ saéc khoâng coù saéc. Cuõng theá moät thuyeát noùi coõi Voâ saéc coù saéc, moät thuyeát noùi coõi Voâ saéc khoâng coù saéc, trong hai

thuyeát naày, thuyeát naøo laø hôn? Ñaùp: Theo thuyeát cuûa phaùi Duïc-ña-baø-ñeà noùi coõi Voâ saéc khoâng coù saéc, laø hôn. Hoûi: Phaùi Duïc-ña-baø-ñeà noùi, laøm sao hieåu ñöôïc kinh maø phaùi Tyø- baø Xaø-baø-ñeà ñaõ nöông theo? Ñaùp: Kinh aáy laø kinh chöa lieãu nghóa, laø giaû goïi, laø yù chöa troïn veïn. Hoûi: Kinh kia coù nghóa naøo laø chöa lieãu? Coù nghóa naøo laø giaû goïi, coù yù naøo laø chöa troïn veïn? Ñaùp: Kinh Phaät hoaëc noùi phaùp coõi Duïc, hoaëc noùi phaùp coõi Saéc, hoaëc noùi phaùp coõi Voâ saéc. Hoaëc noùi phaùp coõi Duïc, coõi Saéc. Hoaëc noùi phaùp coõi Saéc, coõi Voâ saéc. Hoaëc noùi phaùp cuûa ba coõi. Hoaëc noùi phaùp chaúng phaûi ba coõi. Noùi phaùp coõi Duïc: Nhö noùi ba coõi: nghóa laø coõi Duïc, coõi giaän döõ, coõi haïi. Ba giaùc laø: Giaùc duïc, giaùc giaän döõ, giaùc haïi. Ba töôûng laø: Töôûng duïc, töôûng giaän döõ, töôûng haïi. Noùi phaùp coõi Saéc: Nhö noùi boán thieàn.

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA - Quyeån 43 80

Noùi phaùp coõi Voâ saéc: Nhö noùi boán ñònh Voâ saéc. Noùi phaùp coõi Duïc, coõi Saéc: Nhö kinh naày noùi. Noùi phaùp coõi Saéc, coõi Voâ saéc: Nhö noùi ñònh, nhö noùi Ma-naäu-ma (yù sinh thaân). Noùi phaùp cuûa ba coõi: Nhö duïc höõu, saéc höõu, Voâ saéc höõu coõi Duïc, coõi Saéc, coõi Voâ saéc. Noùi chaúng phaûi phaùp cuûa ba coõi: Nhö noùi: Nay ta seõ noùi phaùp Nieát- baøn vaø phaùp höôùng veà Nieát-baøn. Nhö noùi: Danh saéc duyeân Thöùc, neân bieát ñaây laø noùi veà phaùp coõi Duïc, coõi Saéc. Vì sao? Vì coõi Duïc, coõi Saéc coù saéc, danh saéc laø taùc duyeân cuûa thöùc, vì coõi Voâ saéc khoâng coù saéc, goïi laø taùc duyeân cuûa thöùc. Ñaây laø noùi chung veà kinh kia. Neáu nhö kinh kia noùi: Kinh kia noùi saùu nhaäp duyeân vôùi xuùc. Voâ saéc coù xuùc, leõ ra cuõng coù saùu nhaäp. Nhö kinh noùi: Thoï maïng hôi aám, thöùc thöôøng theo nhau, khoâng lìa nhau, cho ñeán noùi roäng. Kinh naày cuõng noùi laø phaùp coõi Duïc, coõi Saéc. Vì sao? Vì coõi Duïc, coõi Saéc coù hôi aám, ba phaùp thöôøng theo saùt nhau, khoâng lìa nhau. Coõi Voâ saéc khoâng coù hôi aám, hai phaùp tuoåi thoï vaø thöùc thöôøng theo nhau, khoâng lìa nhau. Ñaây laø noùi chung veà kinh kia. Neáu nhö kinh kia noùi, nghóa laø kinh aáy noùi: Ba phaùp naày thöôøng theo nhau, khoâng lìa nhau, khoâng coù phaân taùn, moãi phaùp ñeàu ôû choã khaùc. Nhöng phaùp naày coù theå laäp ra ôû choã khaùc: Hoaëc ôû trong aám, hoaëc ôû trong giôùi, hoaëc ôû trong nhaäp. ÔÛ trong aám: Hôi aám laø saéc aám, tuoåi thoï laø haønh aám, thöùc laø thöùc aám. ÔÛ trong giôùi: Hôi aám laø giôùi xuùc, tuoåi thoï laø giôùi phaùp, thöùc laø giôùi cuûa baûy taâm. ÔÛ trong nhaäp: Tuoåi thoï laø phaùp nhaäp, hôi aám laø xuùc chaïm nhaäp, thöùc laø yù nhaäp. Do vieäc naày, neân phaùp kia coù theå laäp ra, moãi phaùp ñeàu ôû choã khaùc. Do ñoù, khoâng neân hoaøn toaøn döïa vaøo kinh kia noùi maø phaûi hieåu roõ nghóa cuûa kinh aáy. Nhö kinh noùi: Tyø-kheo neân bieát, neáu tröø saéc, thoï, töôûng, haønh, thöùc maø noùi laø coù ñeán, coù ñi, coù soáng, coù cheát, coù truï thì khoâng neân noùi nhö theá. Kinh naày cuõng noùi laø phaùp coõi Duïc, coõi Saéc. Vì sao? Vì coõi Duïc, coõi Saéc coù saéc. Thöùc döïa vaøo boán phaùp naày maø truï, coõi Voâ saéc khoâng coù saéc, thöùc döïa vaøo ba phaùp maø truï. Ñieàu naày laø chung cho kinh kia. Neáu nhö kinh noùi, kinh khaùc cuõng noùi: Taát caû chuùng sinh ñeàu döïa vaøo aên ñeå soáng coøn. Coõi

Saéc, coõi Voâ saéc coù ñoaøn thöïc chaêng? Loãi laàm veà vaán naïn laøm sao hieåu ñöôïc?

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA - Quyeån 43 81

Ñaùp: Ñieàu naày khoâng caàn hieåu? Vì sao? Vì ñieàu aáy chaúng phaûi tu- ña-la, Tyø-ni, A-tyø-ñaøm. Neáu muoán hieåu thì coù yù gì? Ñaùp: Nhö nghóa ngaõ, saéc noái tieáp saéc, saéc noái tieáp Voâ saéc, coõi Voâ saéc noái tieáp Voâ saéc, coõi Voâ saéc noái tieáp saéc. Saéc noái tieáp saéc: nhö cheát ôû coõi Duïc coõi Saéc laïi sinh coõi Duïc, coõi Saéc. Saéc noái tieáp Voâ saéc: Nhö cheát ôû coõi Duïc, coõi Saéc sinh leân coõi Voâ saéc. Voâ saéc noái tieáp vôùi Voâ saéc: cheát ôû coõi Voâ saéc, laïi sinh coõi Voâ saéc. Voâ saéc noái tieáp vôùi saéc: Nghóa laø cheát ôû coõi Voâ saéc, sinh leân coõi Duïc, coõi Saéc. Hoûi: Neáu vaäy, nhö cheát ôû coõi Duïc, coõi Saéc cheát, sinh coõi Voâ saéc. Hoaëc traûi qua hai muoân kieáp saéc döùt, hoaëc traûi qua boán muoân kieáp, hoaëc traûi qua saùu muoân kieáp, hoaëc traûi qua taùm muoân kieáp saéc döùt. Neáu cheát ôû coõi Voâ saéc, laïi sinh coõi Duïc, coõi Saéc, döùt saéc laâu xa, laïi noái tieáp vôùi saéc. Cuõng theá nhaäp coõi Nieát-baøn voâ dö, dieät haønh laâu xa, cuõng phaûi laïi noái tieáp vôùi haønh? Ñaùp: Döùt röø coù hai thöù: Coù döùt tröø giaây laùt, coù döùt tröø roát raùo. Neáu döùt tröø trong giaây laùt, thì laïi noái tieáp. Neáu döùt tröø roát raùo thì khoâng noái tieáp. Hoûi: Phaùi Tyø-baø Xaø-baø-ñeà noùi laøm sao hieåu kinh phaùi Duïc-ña-baø- ñeà ñaõ nöông theo? Ñaùp: Phaùi Duïc-ña-baø-ñeà ñaõ noùi raèng: Kinh kia laø nghóa chöa lieãu, laø giaû danh, yù chöa troïn veïn. Hoûi: Coù nghóa naøo chöa roõ? Coù giaû danh naøo? Coù yù chöa troïn veïn naøo? Ñaùp: Phaùi Duïc-ña-baø-ñeà noùi raèng: Kinh noùi: Vöôït qua saéc nhaäp Voâ saéc? vöôït qua saéc thoâ, nhaäp saéc vi teá. Coõi Voâ saéc coù saéc nhöng vi teá. Kinh noùi: do coõi Saéc lìa coõi Duïc, maø coõi Saéc coù saéc. Do coõi Voâ saéc lìa coõi Saéc, neân coõi Voâ saéc cuõng phaûi coù saéc. Hoûi: Neáu coõi Saéc do lìa saéc coõi Duïc, goïi laø lìa coõi Duïc, vieäc naày coù theå nhö vaäy. Nhöng coõi Saéc do lìa duïc neân goïi laø lìa coõi Duïc, nhöng coõi Saéc khoâng coù duïc, vì theá vieäc aáy khoâng ñuùng, cuõng chaúng phaûi chung vôùi kinh noùi. Veà thieàn, kinh noùi. Ñònh Voâ saéc Kinh vaø vaán naïn loãi laàm cuûa thuyeát thì khoâng theå hieåu. Tuy nhieân thuyeát cuûa phaùi Tyø-baø Xaø-baø-ñeà noùi laø quaû voâ minh, quaû ñen toái, quaû si, quaû cuûa phöông tieän khoâng sieâng naêng. Noùi coõi Voâ saéc coù saéc,

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA - Quyeån 43 82

nhöng coõi Voâ saéc khoâng coù saéc. Cho neân, vì ngaên döùt nghóa cuûa ngöôøi khaùc, muoán hieån baøy nghóa cuûa mình, cuõng vì muoán noùi nghóa töông öng cuûa phaùp töôùng, neân soaïn luaän naày. Ñöøng ngaên chaën nghóa khaùc, cuõng ñöøng laøm saùng toû nghóa cuûa mình, chæ muoán noùi nghóa nhö thaät cuûa phaùp töôùng, neân soaïn luaän naày. Boán ñònh Voâ saéc laø: Voâ bieân Khoâng xöù, Voâ bieân thöùc xöù, Voâ sôû höõu xöù vaø Phi töôûng Phi phi töôûng xöù. Theá naøo laø Khoâng xöù? Phaùi Ba-giaø-la-na noùi: Theá naøo laø Khoâng xöù? Ñaùp: Khoâng xöù coù hai thöù: Ñònh sinh vaø Sinh. Thoï, Töôûng, Haønh, Thöùc voâ kyù khoâng aån moät trong Khoâng xöù kia, ñoù goïi laø Khoâng xöù. Nhö Khoâng xöù, Thöùc xöù,

voâ sôû höõu xöù, Phi töôûng Phi phi töôûng xöù, cuõng noùi gioáng nhö theá. Ñònh: laø ñònh Voâ saéc. Sinh: laø sinh coõi Voâ saéc vaø sinh. Thoï töôûng haønh thöùc voâ kyù khoâng aån moät trong Khoâng xöù kia laø baùo cuûa Voâ saéc. Kinh Phaät noùi: Theá naøo laø Khoâng xöù? Vöôït qua taát caû töôûng saéc, dieät töôûng coù ñoái, khoâng coù caùc thöù töôûng, tö duy, nhaäp voâ bieân Khoâng xöù, ñoù goïi laø Khoâng xöù. Hoûi: Töôûng saéc laø töôûng töông öng cuûa nhaõn thöùc, khi lìa duïc cuûa Sô thieàn ñaõ vöôït qua, vì sao choã naày laïi noùi vöôït qua töôûng saéc. Ñaùp: ÔÛ ñaây noùi vöôït qua choã nöông döïa, goïi laø vöôït qua. Söï vöôït qua coù hai thöù: 1. Vöôït qua chuû theå nöông döïa. 2. Vöôït qua choã nöông döïa. Khi lìa duïc cuûa Sô thieàn, laø vöôït qua chuû theå nöông döïa cuûa töôûng saéc. Khi lìa duïc cuûa ñeä Töù thieàn laø ñaõ vöôït qua choã nöông döïa cuûa töôûng saéc. Laïi nöõa, ôû ñaây noùi vöôït qua choã haønh. Söï vöôït qua coù hai thöù: 1. Vöôït qua choã döùt. 2. Vöôït qua hieän haønh. Khi lìa duïc cuûa Sô thieàn, laø vöôït qua töôûng saéc cuûa choã döùt. Luùc lìa duïc cuûa ñeä Töù thieàn, laø vöôït qua töôûng saéc cuûa hieän haønh. Laïi nöõa, thuyeát naày noùi vöôït qua truù xöù. Söï vöôït qua coù hai thöù: 1. Vöôït qua aùi duïc. 2. Vöôït qua truù xöù. Khi lìa duïc cuûa Sô thieàn laø vöôït qua aùi duïc cuûa töôûng saéc, luùc lìa duïc cuûa ñeä Töù thieàn, laø vöôït qua truù xöù cuûa töôûng saéc. Laïi nöõa, sinh trong ñeä Töù thieàn, vì nhaõn thöùc, neân khôûi aùi saéc hieän ôû tröôùc. Do vieäc naày neân noùi laø vöôït qua taát caû töôûng saéc.

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA - Quyeån 43 83

Dieät töôûng coù ñoái: Hoûi: Töôûng coù ñoái: Laø töôûng töông öng vôùi tai, muõi, löõõi, thaân thöùc. Töôûng kia hoaëc coù ngöôøi khi lìa duïc thì dieät, hoaëc coù ngöôøi khi lìa duïc thì khoâng dieät, vì sao noùi xöù naày dieät töôûng coù ñoái? Ñaùp: Vì tröôùc ñaõ ñaùp thuyeát ñaõ neâu neân trong ñaây ñeàu phaûi noùi. Laïi coù thuyeát noùi: Töôûng coù ñoái: Goïi laø töôûng töông öng cuûa söï giaän döõ. Hoûi: Khi lìa aùi duïc, dieät töôûng coù ñoái, vì sao ôû ñaây noùi laø dieät töôûng coù ñoái? Ñaùp: Vì dieät vieäc ñaõ laøm, vì caùc vieäc laøm ñeàu coù theå sinh töôûng giaän döõ. Nghóa laø khi lìa duïc cuûa ñeä Töù thieàn thì töôûng ñeàu dieät. Khoâng coù caùc töôûng tö duy: caùc thöù töôûng tö duy laø sao? Nghóa laø caùc töôûng taùn loaïn trong ñeä Töù thieàn. Hoûi: Vì sao goïi laø caùc thöù töôûng? Ñaùp: Vì töôûng naày duyeân vôùi caùc thöù nhaäp. Söï nhieãm oâ: laø duyeân vôùi möôøi nhaäp. Khoâng nhieãm oâ: laø duyeân vôùi möôøi hai nhaäp. Hoûi: Vì sao noùi laø khoâng coù caùc thöù tö duy töôûng? Ñaùp: Caùc thöù töôûng khi lìa duïc cuûa ñeä Töù thieàn, taát coù theå taïo ra nhieàu trôû ngaïi, laøm cho phaùp lìa duïc khoâng noái tieáp nhau. Nhö ngöôøi giöõ coảng khoâng cho ngöôøi khaùc vaøo, töôûng kia cuõng gioáng nhö vaäy. Cho neân Ñöùc Phaät noùi raèng: Khoâng neân tö duy caùc thöù töôûng, maø neân lìa duïc cuûa ñeä Töù thieàn. Voâ bieân Khoâng xöù: Hoûi: Vì sao goïi laø voâ bieân Khoâng xöù? Vì töï theå hay vì sôû duyeân? Neáu do töï theå thì töï theå laø boán aám, chaúng phaûi voâ bieân khoâng. Neáu do chuû theå duyeân thì seõ duyeân vôùi boán ñeá, hö khoâng phi soá dieät? Ñaùp: Neân noùi raèng: chaúng phaûi do töï theå, cuõng chaúng phaûi do chuû theå duyeân, maø vì phöông tieän. Neân nhö Luaän Thi Thieát noùi: Duøng phöông tieän naøo ñeå mong caàu ñònh Voâ bieân Khoâng xöù? Ñaùp: Ñaàu tieân,

hoaëc haønh giaû quaùn böùc töôøng laø khoâng, hoaëc quaùn caây laø khoâng, hoaëc quaùn ngoâi nhaø laø khoâng. Nhaän laáy töôùng khoâng nhö theá roài, quaùn hö khoâng naày töôûng nhö theá, quaùn saùt nhö theá, vì duyeân vôùi khoâng, neân sinh ra ñònh cuûa khoâng ñoù. Cho neân goïi laø ñònh Khoâng xöù. Laïi nöõa, phaùp neân nhö theá, nghóa laø lìa sô ñòa coõi Saéc, goïi laø Khoâng xöù. Tröôùc heát, haønh giaû quaùn ñòa cuûa saéc treân, lìa duïc cuûa ñòa saéc döôùi. Khi lìa duïc cuûa ñeä Töù thieàn, quaùn boán aám cuûa Khoâng xöù, lìa duïc cuûa ñeä

Töù thieàn. Cho neân taïo ra töôûng hö khoâng trong coõi aáy, nhö ngöôøi treøo leân caây, vòn nhaùnh treân boû nhaùnh döôùi. Neáu ñeán ñaàu ngoïn caây thì khoâng coù nhaùnh naøo treân nöõa, beøn töôûng khoâng. Khoâng xöù kia cuõng gioáng nhö theá. Laïi nöõa, vì nöông döïa, neân goïi laø Khoâng xöù. Vì sao? Vì xuaát ñònh khoâng xöù kia vaãn coù söï nöông döïa khaùc. Nghe noùi coù moät Tyø-kheo ñöôïc ñònh Khoâng xöù, xuaát ñònh ñoù, sôø moù hö khoâng. Vò Tyø-kheo khaùc hoûi: Vì mong caàu ñieàu gì? Ñaùp: Toâi caàu thaân toâi. Tyø-kheo kia noùi: Thaân thaày ôû treân giöôøng. Ngöôøi nhaäp ñònh Khoâng xöù, neáu thaønh töïu ñöôïc boán aám thieän cuûa Khoâng xöù, ñoù goïi laø nhaäp. Theá naøo laø voâ bieân thöùc xöù? Vöôït qua taát caû Khoâng xöù, nhaäp ñònh Thöùc xöù, ñoù goïi laø Thöùc xöù. Hoûi: Vì sao goïi laø thöùc xöù? Vì töï theå hay vì sôû duyeân? Neáu do töï theå thì theå laø boán aám. Neáu do sôû duyeân, thì duyeân vôùi boán ñeá, hö khoâng phi soá dieät? Ñaùp: Chaúng phaûi do töï theå, cuõng chaúng phaûi do sôû duyeân, chæ vì phöông tieän, neân nhö Luaän Thi Thieát noùi: Theá naøo laø duøng phöông tieän ñeå caàu ñònh Thöùc xöù? Ñaùp: Ñaàu tieân, haønh giaû nhaän laáy nhaõn, nhó, tyû, thieät, thaân, yù, thöùc thanh tònh. Nhaän laáy töôùng naày roài, tö duy quaùn saùt nôi thöùc, vì duøng phöông tieän quaùn thöùc, neân sinh ñònh Thöùc xöù. Laïi nöõa, vì choã nöông döïa khaùc, neân xuaát ñònh cuûa thöùc xöù khôûi thöùc thì hoan hyû. Nhaäp: Neáu thaønh töïu ñöôïc boán aám thieän cuûa ñònh thöùc xöù, ñoù goïi laø nhaäp. Theá naøo laø Voâ sôû höõu xöù? Ñaùp: Vöôït qua taát caû thöùc xöù, laïi khoâng coù sôû höõu nhaäp ñònh voâ sôû höõu. Hoûi: Coù voâ sôû höõu naøo chaêng? Ñaùp: Coõi aáy coù voâ ngaõ, voâ ngaõ sôû. Hoûi: Taát caû ñòa ñeàu voâ ngaõ, voâ ngaõ sôû. Ñaùp: Tuy taát caû ñòa voâ ngaõ, ngaõ sôû. Do thaáy voâ ngaõ neân khieán ngaõ kieán yeáu keùm, moûng manh, ít söùc khoâng coù theå löïc, khoâng nhö ngöôøi quaùn voâ sôû höõu. Laïi nöõa, vì voâ thöôøng trong voâ sôû höõu kia haèng khoâng bieán ñoåi, neân goïi laø voâ sôû höõu. Laïi nöõa, vì khoâng coù che laáp, khoâng coù nöông döïa, khoâng coù giuùp

ñôõ, neân goïi laø voâ sôû höõu. Laïi nöõa, voâ sôû höõu ñöôïc goïi laø Voâ bieân haønh. Vì trong voâ bieân haønh kia khoâng coù, neân goïi laø voâ sôû höõu. Toân giaû Hoøa Tuø Maät noùi: Vì ñònh naày laø phaùp khoâng coù söï leä thuoäc, neân goïi laø voâ sôû höõu, nhö noùi: Ta khoâng thuoäc veà ngöôøi kia, ngöôøi kia khoâng leä thuoäc ta, neân goïi laø voâ sôû höõu. Nhaäp: Neáu thaønh töïu ñöôïc boán aám thieän

cuûa Voâ sôû höõu xöù, ñoù goïi laø nhaäp. Kinh Phaät noùi: Voâ sôû höõu xöù laø Xaû. Hoûi: Vì sao kinh Phaät noùi Voâ sôû höõu xöù laø Xaû? Ñaùp: Thaùnh ñaïo laø Xaû, voâ sôû höõu xöù kia laø xöù sau cuoái coù theå ñöôïc neân ñoù goïi laø Xaû. Toân giaû Hoøa-tu-maät noùi: Haønh voâ bieân laø quaùn thoâ, vì lìa quaùn vui möøng kia, ñöôïc vaéng laëng neân goïi laø Xaû. Toân giaû Phaät-ñaø-ñeà-baø noùi: Laïi khoâng nieäm haønh voâ bieân, taâm khoâng coù theá duïng, neân truï trong Xaû. Theá naøo laø Phi töôûng Phi phi töôûng xöù? Ñaùp: Vöôït qua taát caû Voâ sôû höõu xöù, nhaäp vaøo xöù phi töôûng, Phi phi töôûng, ñoù goïi laø Phi töôûng Phi phi töôûng xöù. Hoûi: Vì sao goïi laø Phi töôûng Phi phi töôûng xöù? Ñaùp: Vì voâ töôùng cuûa töôûng roõ raøng, voâ töôùng cuûa Voâ töôûng roõ raøng. Voâ töôùng cuûa töôûng roõ raøng: Khoâng nhö töôùng cuûa ñònh möôøi töôûng. Voâ töôùng cuûa Voâ töôûng roõ raøng: Khoâng coù nhö töôùng cuûa ñònh Dieät taän, ñònh Voâ töôûng, maø töôûng laån thaån si meâ cuûa ngöôøi kia, vì khoâng roõ raøng, khoâng quyeát ñònh, neân goïi laø Phi töôûng Phi phi töôûng xöù. Nhaäp: Neáu ñöôïc thaønh töïu boán aám thieän cuûa Phi töôûng Phi phi töôûng xöù thì ñoù goïi laø Nhaäp. Phi töôûng Phi phi töôûng xöù coõi Duïc khoâng coù voâ laäu. Hoûi: Vì sao Phi töôûng Phi phi töôûng xöù coõi Duïc khoâng coù voâ laäu? Ñaùp: Vì chaúng phaûi ruoäng, chaúng phaûi ñoà ñöïng cuûa voâ laäu kia, cho ñeán noùi roäng. Laïi nöõa, ñoái trò caên baûn höõu, caên baûn höõu, coù hai: 1. Laø coõi Duïc. 2. Laø Phi töôûng Phi phi töôûng xöù, ñaïo voâ laäu laø ñoái trò cuûa caên baûn höõu neân khoâng ñoàng moät xöù. Laïi nöõa, vì ñoái trò hai beân. Beân coù hai thöù: 1. Laø coõi Duïc.

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA - Quyeån 43 86

2. Laø Phi töôûng Phi phi töôûng xöù. Ñaïo voâ laäu vì ñoái trò hai beân neân truï ôû Trung ñaïo. Laïi nöõa, coõi Duïc laø coõi baát ñònh, chaúng phaûi ñòa lìa duïc, chaúng phaûi ñòa tu taäp. Phi töôûng Phi phi töôûng xöù laø ngu toái, khoâng hieåu roõ, khoâng quyeát ñònh, khoâng beùn nhaïy. Thaùnh ñaïo laø ñònh, laø maïnh meõ, nhaïy beùn. Laïi nöõa, coõi Duïc nghieâng nhieàu veà traïo cöû, Phi töôûng Phi phi töôûng xöù nghieâng nhieàu veà ñònh. Thaùnh ñaïo thì ñònh tueä nhieàu. Laïi nöõa, Phi töôûng Phi phi töôûng xöù khoâng coù quyeát ñònh nhö nghi, Thaùnh ñaïo thì quyeát ñònh. Kinh Phaät noùi thieàn, goïi laø nhaäp. Noùi ñònh Voâ saéc goïi laø vöôït qua. Hoûi: Vì sao kinh Phaät noùi ñònh Voâ saéc goïi laø vöôït qua, khoâng noùi thieàn? Ñaùp: Kinh Phaät cuõng noùi: Thieàn goïi laø vöôït qua. Nhö kinh Öu- ñaø- da noùi: Tyø-kheo Öu-ñaø-da lìa duïc, phaùp aùc baát thieän coù giaùc, coù quaùn, ly sinh hyû laïc, nhaäp Sô thieàn. Naày Öu-ñaø-da! Ta cuõng noùi phaùp naày laø baát ñònh, laø döùt, laø vöôït qua, cho ñeán ñeä Töù thieàn cuõng noùi gioáng nhö theá. Hoûi: Chæ trong moät kinh, Phaät noùi thieàn laø vöôït qua. Trong caùc kinh thöôøng ñeàu noùi ñònh Voâ saéc laø vöôït qua? Ñaùp: Vì thieàn coù caùc thöù töôùng khoâng gioáng nhau, khoâng goïi laø vöôït qua. Vì ñònh Voâ saéc khoâng coù caùc thöù töôùng khoâng gioáng nhau, neân goïi laø vöôït qua. Laïi nöõa, trong thieàn, thöôøng noùi coâng ñöùc lôïi ích, khoâng goïi laø vöôït qua. Trong ñònh Voâ saéc vì khoâng coù nhieàu coâng ñöùc lôïi ích neân noùi laø vöôït qua. Laïi nöõa, thieàn laø thoâ, laø hieän thaáy neân khoâng goïi laø vöôït qua. Ñònh Voâ saéc laø vi teá khoù thaáy neân

goïi laø vöôït qua. Laïi nöõa, thieàn laø phaùp soi roïi cuøng khaép, duyeân vôùi ñòa treân, cuõng duyeân vôùi ñòa döôùi, cuõng duyeân vôùi ñòa mình, neân khoâng goïi laø vöôït qua. Ñònh Voâ saéc tuy duyeân vôùi ñòa mình, cuõng duyeân vôùi ñòa treân, voâ duyeân vôùi ñòa döôùi, neân noùi laø vöôït qua. Laïi nöõa, do thieàn coù, qua laïi dao ñoäng, sinh trong coõi Duïc, khoâng töû, khoâng sanh do söùc thaàn tuùc, ñeán ñeä Töù thieàn. Trong ñeä Töù thieàn cuõng ñeán coõi Duïc, vì gioáng nhö khoâng theå coù choã vöôït qua neân khoâng goïi laø vöôït qua. Ñònh Voâ saéc vì khoâng coù ñeán, ñi, neân noùi laø vöôït qua. Laïi nöõa, Thieàn coù trung höõu nhieãu loaïn. Trong coõi Duïc cho ñeán ñeä Töù thieàn, trung höõu hieän ôû tröôùc. Ñeä Töù thieàn cho ñeán coõi Duïc, trung

höõu hieän ôû tröôùc. Trong coõi Voâ saéc khoâng coù trung höõu neân goïi laø vöôït qua. Laïi nöõa, trong thieàn sinh ñòa treân khôûi ñòa döôùi, taâm hieän ôû tröôùc, nhö taâm bieán hoùa cuûa thaân thöùc khoâng goïi laø vöôït qua. Ñònh Voâ saéc sinh leân ñòa treân, khoâng khôûi ñòa döôùi, taâm hieän ôû tröôùc, neân noùi laø vöôït qua. Laïi nöõa, thieàn sinh leân treân, coù phaùp cuûa ñòa döôùi noái tieáp nhau, nhö taâm bieán hoùa cuûa thaân thöùc khoâng goïi laø vöôït qua. Ñònh Voâ saéc sinh leân treân, vì khoâng coù phaùp cuûa ñòa döôùi noái tieáp nhau, neân noùi laø vöôït qua. Vì vieäc aáy, v.v... neân noùi ñònh Voâ saéc laø vöôït qua, khoâng noùi ôû thieàn. Tuoåi thoï cuûa Khoâng xöù laø hai muoân kieáp, tuoåi thoï cuûa thöùc xöù laø boán muoân kieáp. Tuoåi thoï cuûa Voâ sôû höõu xöù laø saùu muoân kieáp. Tuoåi thoï cuûa Phi töôûng Phi phi töôûng xöù laø taùm muoân kieáp. Hoûi: Vì sao nôi sinh coõi Voâ saéc, coù khi taêng tuoåi thoï gaáp boäi coù khi khoâng taêng? Ñaùp: Do nôi coù töøng aáy theá maïnh cuûa nhaân baùo, neân coù ngaàn aáy baùo. Laïi nöõa, khoâng xöù, Thöùc xöù coù voâ bieân haønh, cuõng coù haønh khaùc. Baùo cuûa voâ bieân haønh ôû Khoâng xöù laø soáng laâu muoân kieáp. Tuoåi thoï, baùo cuûa haønh khaùc laø muoân kieáp. Hai muoân kieáp cuûa Thöùc xöù laø baùo cuûa voâ bieân haønh. Hai muoân kieáp laø baùo cuûa haønh khaùc. Vì ñòa treân khoâng coù haønh voâ bieân, neân khoâng coù baùo. Laïi nöõa, do Khoâng xöù, Thöùc xöù coù ñònh coù tueä. Soáng laâu muoân kieáp laø baùo cuûa ñònh Khoâng xöù. Baùo cuûa tueä laø soáng laâu muoân kieáp, Baùo cuûa ñònh Thöùc xöù, laø soáng laâu hai muoân kieáp. Baùo cuûa tueä laø soáng laâu hai muoân kieáp. Vì tueä cuûa ñòa treân ít neân baùo cuõng ít. Laïi nöõa, hai muoân kieáp cuûa nôi sinh Voâ saéc laø tuoåi thoï nhaát ñònh. Vì lìa duïc, neân moät ñòa taêng tuoåi thoï hai muoân kieáp. Hai muoân kieáp cuûa Thöùc xöù laø hai muoân kieáp tuoåi thoï nhaát ñònh, laø tuoåi thoï cuûa lìa duïc cuûa Khoâng xöù. Hai muoân kieáp cuûa Voâ sôû höõu xöù laø boán muoân kieáp cuûa tuoåi thoï nhaát ñònh, laø tuoåi thoï cuûa lìa duïc cuûa Khoâng xöù, Thöùc xöù. Hai muoân kieáp cuûa Phi töôûng Phi phi töôûng xöù laø saùu muoân kieáp cuûa tuoåi thoï nhaát ñònh, laø soá tuoåi thoï do lìa duïc cuûa Khoâng xöù, thöùc xöù, voâ sôû höõu xöù. Taùm giaûi thoaùt: Quaùn saéc laø saéc, laø giaûi thoaùt ban ñaàu. Trong khoâng coù töôûng saéc, quaùn saéc ngoaøi, laø giaûi thoaùt thöù hai, tònh Giaûi thoaùt, thaân taùc chöùng, ñöôïc thaønh töïu laø giaûi thoaùt thöù ba. Vöôït qua taát

caû töôûng saéc, dieät töôûng coù ñoái, khoâng coù caùc thöù tö duy töôûng, nhaäp xöù Voâ bieân Khoâng laø giaûi thoaùt thöù tö. Vöôït qua taát caû Khoâng xöù, nhaäp Voâ bieân Thöùc xöù, laø giaûi thoaùt thöù naêm. Vöôït qua taát caû Thöùc xöù, nhaäp Voâ sôû höõu xöù laø giaûi thoaùt thöù saùu. Vöôït qua taát caû Voâ sôû höõu xöù, nhaäp Phi töôûng Phi phi töôûng xöù laø giaûi thoaùt thöù baûy. Vöôït qua taát caû Phi töôûng Phi phi töôûng xöù, nhaäp dieät thoï töôûng, thaân taùc chöùng, ñöôïc thaønh töïu laø giaûi thoaùt thöù taùm. Hoûi: Theå taùnh cuûa giaûi thoaùt laø gì? Ñaùp: Giaûi thoaùt ban ñaàu, giaûi thoaùt thöù hai, thöù ba laø caên thieän voâ tham. Ñoái trò vôùi tham chaáp giöõ laáy söï hoài chuyeån töông öng kia, coõi Duïc laø boán aám, coõi Saéc laø naêm aám. Giaûi thoaùt cuûa Khoâng xöù, Thöùc xöù, voâ sôû höõu xöù, Phi töôûng Phi phi töôûng xöù laø giaûi thoaùt dieät thoï töôûng cuûa boán aám, thuoäc veà haønh aám baát töông öng. Ñaây laø theå taùnh cuûa giaûi thoaùt, cho ñeán noùi roäng. Ñaõ noùi theå taùnh cuûa giaûi thoaùt, veà lyù do nay seõ noùi: Vì sao goïi laø giaûi thoaùt? Giaûi thoaùt laø nghóa gì? Ñaùp: Nghóa vaát boû laø nghóa giaûi thoaùt. Hoûi: Neáu nghóa vaát boû laø nghóa giaûi thoaùt, thì nhöõng giaûi thoaùt naøo vaát boû taâm cuûa xöù naøo? Ñaùp: Giaûi thoaùt ban ñaàu, giaûi thoaùt thöù hai vaát boû taâm aùi saéc. Giaûi thoaùt thöù ba, vaát boû taâm baát tònh. Giaûi thoaùt cuûa Khoâng xöù vaát boû phaùp cuûa ñòa döôùi, cho ñeán giaûi thoaùt cuûa Phi töôûng Phi phi töôûng xöù cuõng vaát boû phaùp cuûa ñòa döôùi. Giaûi thoaùt dieät thoï töôûng vaát boû taát caû taâm coù duyeân. Cho neân nghóa vaát boû laø nghóa giaûi thoaùt. Toân giaû Hoøa-tu-maät noùi: Nghóa ñöôïc côûi môû laø nghóa giaûi thoaùt. Vì ñoái vôùi phieàn naõo, taâm ñöôïc côûi môû, ñöôïc thanh tònh neân goïi laø giaûi thoaùt. Toân giaû Phaät-ñaø-ñeà-baø noùi: Vì quaùn töôûng hö giaû ñöôïc côûi môû neân goïi laø giaûi thoaùt. Caûnh giôùi: Giaûi thoaùt ban ñaàu, giaûi thoaùt thöù hai, thöù ba ôû taïi coõi Saéc. Giaûi thoaùt cuûa Khoâng xöù, Thöùc xöù, voâ sôû höõu xöù neáu laø höõu laäu: laø ôû coõi Voâ saéc. Neáu laø voâ laäu: laø khoâng leä thuoäc. Giaûi thoaùt cuûa Phi töôûng Phi phi töôûng xöù, Giaûi thoaùt dieät thoï töôûng ôû coõi Voâ saéc. Veà ñòa: Giaûi thoaùt ban ñaàu, giaûi thoaùt thöù hai ôû thieàn Vò chí, trung gian vaø ñòa treân cuûa Sô thieàn, ñeä Nhò thieàn cuõng coù caên thieän töông töï so vôùi ñaây nhöng khoâng laäp giaûi thoaùt. Vì sao? Vì ñoái trò vôùi aùi saéc coõi Duïc, neân laäp giaûi thoaùt baát tònh cuûa Sô thieàn. Vì ñoái trò vôùi aùi saéc cuûa Sô thieàn, neân laäp giaûi thoaùt baát tònh cuûa ñeä Nhò thieàn. Vì aùi Voâ saéc cuûa

ñeä Nhò thieàn, neân ñeä Tam thieàn khoâng laäp giaûi thoaùt baát tònh. Vì aùi Voâ saéc cuûa ñeä Tam thieàn, neân ñeä Töù thieàn khoâng laäp giaûi thoaùt baát tònh. tònh Giaûi thoaùt ôû ñeä Töù thieàn, ñòa döôùi cuõng coù caên thieän töông töï so vôùi giaûi thoaùt naày nhöng khoâng laäp giaûi thoaùt. Vì sao? Vì giaûi thoaùt tònh ñoái trò baát tònh, khoâng bò baát tònh cheá ngöï. Neáu ngay ôû ñòa döôùi laäp tònh giaûi thoaùt tònh thì seõ bò baát tònh cheá ngöï. Giaûi thoaùt cuûa Khoâng xöù ôû Khoâng xöù. Hoûi: Phaùp Khoâng xöù, phaùp naøo laø giaûi thoaùt, phaùp naøo

chaúng phaûi giaûi thoaùt? Ñaùp: Khi lìa duïc cuûa ñeä Töù thieàn laø do chín voâ ngaïi, taùm giaûi thoaùt. Khi cheát, khoâng xöù thieän chaúng phaûi giaûi thoaùt, khoâng xöù thieän khaùc laø giaûi thoaùt. Giaûi thoaùt cuûa Thöùc xöù ôû thöùc xöù. Hoûi: Phaùp cuûa Thöùc xöù, phaùp naøo laø giaûi thoaùt, phaùp naøo chaúng phaûi giaûi thoaùt? Ñaùp: Maëc duø khi lìa duïc cuûa Khoâng xöù laø do chín voâ ngaïi, taùm giaûi thoaùt, nhöng khi cheát, Thöùc xöù thieän chaúng phaûi giaûi thoaùt, thöùc xöù thieän khaùc laø giaûi thoaùt. Giaûi thoaùt cuûa Voâ sôû höõu xöù ôû Voâ sôû höõu xöù. Hoûi: Phaùp cuûa Voâ sôû höõu xöù, phaùp naøo laø giaûi thoaùt? Phaùp naøo laø phi giaûi thoaùt? Ñaùp: Neáu khi lìa duïc cuûa Thöùc xöù, laø do chín ñaïo voâ ngaïi, taùm ñaïo giaûi thoaùt, thì khi cheát, voâ sôû höõu xöù thieän, chaúng phaûi giaûi thoaùt, voâ sôû höõu xöù thieän khaùc laø giaûi thoaùt. Giaûi thoaùt cuûa Phi töôûng Phi phi töôûng xöù ôû Phi töôûng Phi phi töôûng xöù. Hoûi: Phaùp cuûa Phi töôûng Phi phi töôûng xöù phaùp naøo laø giaûi thoaùt, phaùp naøo chaúng phaûi giaûi thoaùt? Ñaùp: Khi lìa duïc cuûa Voâ sôû höõu xöù laø do chín voâ ngaïi, taùm giaûi thoaùt, Phi töôûng Phi phi töôûng xöù thieän chaúng phaûi giaûi thoaùt, phi töôûng, Phi phi töôûng thieän khaùc laø giaûi thoaùt. Giaûi thoaùt dieät thoï töôûng ôû Phi töôûng Phi phi töôûng xöù. Veà choã nöông döïa: Giaûi thoaùt ban ñaàu, giaûi thoaùt thöù hai, thöù ba, döïa vaøo thaân coõi Duïc. Giaûi thoaùt dieät thoï töôûng, nöông vaøo thaân coõi Duïc, coõi Saéc. Caùc phaùp giaûi thoaùt coøn laïi, döïa vaøo thaân ba coõi. Haønh: Giaûi thoaùt ban ñaàu, haønh giaûi thoaùt thöù hai, haønh baát tònh, haønh tònh giaûi thoaùt, haønh tònh, haønh giaûi thoaùt cuûa boán Voâ saéc, möôøi saùu haønh, hoaëc haønh haønh khaùc. Giaûi thoaùt Dieät, thoï töôûng laø haønh khoâng haønh. Duyeân: Giaûi thoaùt ban ñaàu, giaûi thoaùt thöù hai, thöù ba duyeân vôùi coõi Duïc, laø duyeân vôùi phaùp naøo?

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA - Quyeån 43 90

Ñaùp: duyeân vôùi saéc nhaäp. Giaûi thoaùt cuûa Khoâng xöù duyeân vôùi boán Voâ saéc vaø nhaân cuûa boán Voâ saéc ñoù. Voâ saéc ñoù dieät taát caû phaàn tyû trí vaø phi soá dieät cuûa Tyû trí. Phi soá dieät cuûa boán Voâ saéc duyeân vôùi taát caû hö khoâng, hoaëc töôùng moät, hoaëc töôùng khaùc. Giaûi thoaùt cuûa Thöùc xöù duyeân vôùi ba Voâ saéc vaø nhaân cuûa ba Voâ saéc ñoù. Ba Voâ saéc aáy dieät taát caû phaàn tyû trí vaø phi soá dieät cuûa tyû trí. Phi soá dieät cuûa ba Voâ saéc duyeân vôùi taát caû hö khoâng, hoaëc töôùng moät, hoaëc töôùng khaùc. Giaûi thoaùt cuûa Voâ sôû höõu xöù duyeân vôùi hai Voâ saéc vaø nhaân cuûa hai Voâ saéc ñoù. Voâ saéc ñoù dieät taát caû phaàn tyû trí vaø phi soá dieät cuûa tyû trí. Phi soá dieät cuûa hai Voâ saéc duyeân vôùi taát caû hö khoâng, hoaëc töôùng moät, hoaëc töôùng khaùc. Giaûi thoaùt cuûa Phi töôûng Phi phi töôûng xöù duyeân vôùi Phi töôûng Phi phi töôûng xöù vaø nhaân giaûi thoaùt cuûa Phi töôûng Phi phi töôûng xöù ñoù. Phi töôûng Phi phi töôûng xöù ñoù dieät taát caû phaàn tyû trí vaø phi soá dieät cuûa tyû trí. Phi soá dieät cuûa moät ñònh Voâ saéc duyeân vôùi taát caû hö khoâng, hoaëc töôùng moät, hoaëc töôùng khaùc. Giaûi thoaùt dieät thoï töôûng khoâng coù choã duyeân. Nieäm xöù: Giaûi thoaùt ban ñaàu, giaûi thoaùt thöù hai, thöù ba, ñeàu ñi chung vôùi thaân nieäm xöù. Giaûi thoaùt cuûa boán Voâ saéc ñi chung vôùi boán

nieäm xöù. Giaûi thoaùt dieät thoï töôûng, neáu do gaàn vôùi taùnh nieäm xöù, thì nieäm xöù seõ khoâng ñi chung. Neáu do duyeân vôùi nieäm xöù laø phaùp nieäm xöù, thì giaûi thoaùt ñaàu tieân, giaûi thoaùt thöù hai, thöù ba ñeàu ñi chung vôùi Ñaúng trí. Giaûi thoaùt cuûa Khoâng xöù, Thöùc xöù, voâ sôû höõu xöù ñi chung vôùi saùu trí, tröø phaùp trí, tha taâm trí. Söï giaûi thoaùt cuûa Phi töôûng Phi phi töôûng xöù ñeàu ñi chung vôùi Ñaúng trí. Giaûi thoaùt dieät thoï töôûng khoâng ñi chung vôùi trí. Ñònh: Giaûi thoaùt ñaàu tieân, giaûi thoaùt thöù hai, thöù ba, giaûi thoaùt cuûa Phi töôûng Phi phi töôûng xöù, Giaûi thoaùt dieät thoï töôûng ñeàu khoâng ñi chung vôùi ñònh. Giaûi thoaùt Khoâng xöù, Thöùc xöù, voâ sôû höõu xöù, hoaëc ñi chung vôùi ñònh, hoaëc khoâng ñi chung vôùi ñònh. Caên: Giaûi thoaùt ban ñaàu, giaûi thoaùt thöù hai töông öng vôùi hyû caên, xaû caên. Giaûi thoaùt dieät thoï töôûng khoâng töông öng vôi caên. Phaùp giaûi thoaùt coøn laïi, töông öng vôùi moät Xaû caên. Ñôøi: ÔÛ ba ñôøi duyeân vôùi ba ñôøi: Giaûi thoaùt ñaàu tieân, giaûi thoaùt thöù hai, thöù ba, quaù khöù duyeân vôùi quaù khöù, hieän taïi duyeân vôùi hieän taïi, vò lai neáu sinh thì duyeân vôùi vò lai. Baát sinh laø duyeân vôùi ba ñôøi. Giaûi thoaùt cuûa boán Voâ saéc duyeân vôùi ba ñôøi vaø chaúng phaûi ñôøi. Giaûi thoaùt dieät thoï

töôûng khoâng coù sôû duyeân. Thieän, baát thieän, voâ kyù. Thieän naày duyeân vôùi thieän, baát thieän. Voâ kyù. Giaûi thoaùt ñaàu tieân, giaûi thoaùt thöù hai, thöù ba duyeân vôùi thieän, baát thieän, voâ kyù. Giaûi thoaùt cuûa boán Voâ saéc duyeân vôùi thieän, voâ kyù. Giaûi thoaùt dieät thoï töôûng khoâng coù sôû duyeân. Leä thuoäc ba coõi vaø khoâng leä thuoäc: Ba laø leä thuoäc coõi Saéc, hai laø leä thuoäc coõi Voâ saéc, ba höõu laäu coøn laïi: Leä thuoäc coõi Voâ saéc. Voâ laäu: Khoâng leä thuoäc. Duyeân leä thuoäc ba coõi vaø khoâng leä thuoäc: Ba laø duyeân leä thuoäc coõi Duïc, boán duyeân leä thuoäc coõi Voâ saéc vaø khoâng leä thuoäc, moät laø voâ duyeân. Hoïc, Voâ hoïc, Phi hoïc Phi Voâ hoïc: Naêm laø Phi hoïc Phi Voâ hoïc. Ba laø Hoïc, Voâ hoïc, Phi hoïc Phi Voâ hoïc. Duyeân Hoïc, Voâ hoïc, Phi hoïc Phi Voâ hoïc: Ba laø duyeân Phi hoïc Phi Voâ hoïc. Boán duyeân ba thöù. Moät khoâng coù duyeân. Kieán ñaïo döùt, tu ñaïo döùt, khoâng döùt: Naêm laø tu ñaïo döùt tröø, ba, neáu höõu laäu laø tu ñaïo döùt tröø, neáu voâ laäu laø khoâng döùt tröø. Duyeân kieán ñaïo, tu ñaïo döùt, khoâng döùt: Ba duyeân tu ñaïo döùt tröø. Boán duyeân ba thöù: Moät khoâng coù sôû duyeân. Duyeân danh duyeân nghóa: Ba duyeân nghóa. Boán, neáu noùi coõi Voâ saéc coù danh thì duyeân danh, duyeân nghóa. Neáu noùi khoâng coù danh thì duyeân nghóa. Moät laø khoâng coù sôû duyeân. Duyeân vôùi thaân mình, duyeân vôùi thaân ngöôøi, chaúng phaûi phaùp thaân: Giaûi thoaùt ban ñaàu duyeân vôùi thaân mình, thaân ngöôøi khaùc. Giaûi thoaùt thöù hai, thöù ba duyeân vôùi thaân ngöôøi khaùc. Giaûi thoaùt cuûa boán Voâ saéc duyeân vôùi thaân mình, thaân ngöôøi khaùc vaø chaúng phaûi thaân phaùp. Moät khoâng coù sôû duyeân. Laø phöông tieän ñaéc hay laø ly duïc ñaéc? Giaûi thoaùt dieät thoï töôûng laø phöông tieän ñaéc, caùc giaûi thoaùt khaùc laø ly duïc ñaéc, cuõng laø phöông tieän ñaéc. Neáu ngöôøi ôû Sô thieàn, khi lìa duïc coõi Duïc thì ñaéc, cho ñeán neáu laø ngöôøi ôû Phi töôûng Phi phi töôûng xöù, khi lìa duïc cuûa Voâ sôû höõu xöù, ñöôïc phöông tieän

ñaéc, seõ do phöông tieän hieän ôû tröôùc. Ñöùc Phaät khoâng do phöông tieän hieän ôû tröôùc, Bích-chi Phaät do phöông tieän phaåm haï, Thanh vaên coù khi do phöông tieän phaåm trung, coù khi do phöông tieän phaåm thöôïng. Vì voán ñöôïc hay vì khoâng heà ñöôïc: Giaûi thoaùt dieät thoï töôûng laø khoâng heà ñöôïc. Caùc phaùp khaùc laø voán ñöôïc, cuõng laø khoâng heà ñöôïc. baäc Thaùnh, phaøm phu cuûa phaùp Phaät laø voán ñöôïc, khoâng heà ñöôïc. Phaøm phu

khaùc laø voán ñöôïc. Taùm giaûi thoaùt noùi roäng nhö treân. Quaùn saéc laø saéc, laø giaûi thoaùt ban ñaàu, hieän thaáy tu töôûng saéc noäi, khoâng lìa töôûng saéc noäi. Quaùn saéc ngoaøi hoaëc maøu xanh, hoaëc laø muû, hoaëc sình tröôùng, hoaëc xöông, hoaëc boä xöông, ñoù goïi laø giaûi thoaùt ban ñaàu. Ban ñaàu: Theo thöù lôùp, vì thöôøng ôû nôi ban ñaàu, neân goïi laø ban ñaàu. Thuaän theo nghóa thöù lôùp ôû luùc ñaàu, neân goïi laø ban ñaàu. Laïi nöõa, theo thöù lôùp khi nhaäp ñònh, vì thöôøng ôû luùc ñaàu, neân goïi laø ban ñaàu. Giaûi thoaùt: Nhaäp laø thoï, töôûng, haønh, thöùc cuûa saéc thieän luùc ñònh, ñoù goïi laø giaûi thoaùt. Beân trong khoâng coù töôûng saéc, ngöôøi quaùn saéc ngoaøi, khoâng hieän thaáy tu töôùng saéc noäi, lìa töôûng saéc noäi, quaùn saéc ngoaøi hoaëc maøu xanh, noùi roäng nhö treân, ñoù goïi laø giaûi thoaùt thöù hai, nghóa giaûi thoaùt, nghóa thöù hai cuõng noùi nhö treân. Hoûi: Vì khi quaùn saéc ngoaøi, cuõng quaùn noäi khoâng coù töôûng saéc? Vì quaùn saéc ngoaøi roài, laïi quaùn beân trong khoâng coù töôûng saéc chaêng? Neáu khi quaùn saéc ngoaøi cuõng quaùn khoâng coù töôûng saéc beân trong thì laøm sao moät taâm duyeân vôùi hai phaùp. Neáu coù theå duyeân vôùi hai phaùp, thì cuõng coù theå duyeân vôùi nhieàu phaùp. Neáu quaùn saéc ngoaøi xong, laïi quaùn noäi khoâng coù töôûng saéc, thì theo thuyeát ôû ñaây ñaõ noùi laøm sao hieåu ñöôïc ? Nhö noùi: Noäi khoâng coù töôûng saéc, quaùn saéc ngoaøi? Ñaùp: Neân noùi raèng: Neáu khi quaùn saéc ngoaøi, laø luùc khoâng quaùn noäi, khoâng coù töôûng saéc. Hoûi: Neáu vaäy thì thuyeát ôû ñaây noùi laøm sao hieåu ñöôïc? Nhö noùi: Noäi khoâng coù töôûng saéc, quaùn saéc ngoaøi? Ñaùp: Vì haønh giaû coù taâm troâng mong nhö theá, neân noùi raèng: Haønh giaû taïo ra taâm troâng mong nhö theá, ta khoâng quaùn saéc noäi, chæ quaùn saéc ngoaøi. Vì coù taâm troâng mong nhö theá, neân Phaät noùi nhö theá. Laïi nöõa, ôû ñaây noùi: Vì haønh giaû tröôùc kia khi phaân bieät quaùn saùt, neân Phaät noùi nhö theá. Laïi nöõa, vì nghóa nhaát ñònh, neân neáu quaùn trong khoâng coù töôûng saéc, thì nhaát ñònh quaùn saéc ngoaøi. Neáu quaùn saéc ngoaøi, taát nhaát ñònh quaùn trong khoâng coù töôûng saéc. Laïi nöõa, ôû ñaây noùi caên thieän vaø trong khoâng coù töôûng saéc cuûa phöông tieän. Phöông tieän cuûa caên thieän naày quaùn saéc ngoaøi: Laø do caên thieän ñaày ñuû. Laïi nöõa, trong khoâng coù töôûng saéc, laø taâm troâng mong quaùn saéc ngoaøi, laø sôû duyeân, tònh giaûi thoaùt, thaân taùc chöùng ñöôïc thaønh töïu, ñoù

goïi laø giaûi thoaùt thöù ba. Hoûi: tònh giaûi thoaùt vì quaùn saéc laø saéc, hay vì trong khoâng coù töôûng saéc, quaùn saéc ngoaøi? Neáu quaùn saéc laø saéc, thì giaûi

thoaùt ban ñaàu, giaûi thoaùt thöù ba, coù gì khaùc nhau? Neáu trong khoâng coù töôûng saéc, quaùn saéc ngoaøi thì giaûi thoaùt thöù hai, giaûi thoaùt thöù ba coù gì khaùc nhau? Ñaùp: Neân noùi raèng: Trong khoâng coù töôûng saéc, quaùn saéc ngoaøi. Hoûi: Neáu vaäy thì giaûi thoaùt thöù hai, giaûi thoaùt thöù ba coù gì khaùc nhau? Ñaùp: Danh laø khaùc nhau, ñoù goïi laø giaûi thoaùt thöù hai, ñoù goïi laø giaûi thoaùt thöù ba. Laïi nöõa, giaûi thoaùt thöù hai ôû Sô thieàn, giaûi thoaùt cuûa thieàn thöù hai, thöù ba ôû thieàn thöù tö. Laïi nöõa, giaûi thoaùt thöù hai ôû trong thaân noäi ñaïo, ngoaïi ñaïo. tònh giaûi thoaùt chæ ôû trong thaân noäi ñaïo. Laïi nöõa, haønh giaûi thoaùt thöù hai laø haønh baát tònh, haønh giaûi thoaùt thöù ba laø haønh tònh. Laïi nöõa, giaûi thoaùt thöù hai, ñoái trò vôùi aùi saéc, giaûi thoaùt thöù ba laø ñoái trò baát tònh. Laïi nöõa, giaûi thoaùt thöù hai, khoâng laøm nhieàu, khoâng duïng coâng nhieàu maø ñöôïc. Tònh giaûi thoaùt ña soá coù choã taïo taùc, do duïng coâng nhieàu maø ñöôïc. Laïi nöõa, theå cuûa giaûi thoaùt thöù hai trong saùng, duyeân vôùi theå khoâng trong saùng, thaéng dieäu duyeân vôùi khoâng thaéng dieäu theå cuûa tònh giaûi thoaùt laø thaéng dieäu duyeân vôùi theå thaéng dieäu. Söï trong saùng duyeân vôùi trong saùng, tònh giaûi thoaùt duyeân vôùi tònh. Hoûi: Vì sao haønh giaû khi quaùn tònh giaûi thoaùt duyeân vôùi tònh? Ñaùp: Vì muoán thöû nghieäm caên thieän, neân haønh giaû nghó raèng: Ta thöïc haønh quaùn baát tònh, phieàn naõo khoâng sinh, chöa bieát caên thieän naày coù ñöôïc ñaày ñuû hay khoâng? Laïi thöû quaùn tònh, phieàn naõo cuõng laïi baát sinh, töùc bieát caên thieän ñaõ ñöôïc ñaày ñuû. Laïi nöõa, vì haønh giaû quaùn baát tònh, neân taâm yeáu keùm. Vì taâm yeáu keùm neân khoâng theå tu caên thieän thaéng tieán. Laïi nöõa, do quaùn tònh, laøm cho taâm vui veû phaán khích, neân coù theå tu caên thieän thaéng tieán. Gioáng nhö Tyø-kheo trong goø maû vì thöôøng quaùn töû thi, neân taâm yeáu keùm, khoâng theå tu caên thieän thaéng tieán, neân töø choã ôû ñi ñeán vöôøn, röøng, ao, soâng trong saïch toát ñeïp, maàu nhieäm. Quaùn caùc thöù vieäc toát ñeïp cuûa ñôøi, taâm caûm thaáy phaán khích haân hoan, sau ñoù coù theå sinh ra caên thieän thaéng tieán. Quaùn tònh kia cuõng gioáng nhö theá.

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA - Quyeån 43 94

Laïi nöõa, haønh giaû thöïc haønh quaùn baát tònh, taâm thöôøng lo buoàn, khoâng coù luùc naøo hoan hyû, thì seõ khoâng theå tu caên thieän thaéng tieán. Neáu duøng quaùn tònh ñeå boû taâm baát tònh, thì seõ coù theå tu caên thieän thaéng tieán. Laïi nöõa, vì muoán hieån baøy taâm mình vöõng chaéc, neân haønh giaû nghó raèng: Taâm ta vöõng chaéc, cho ñeán taïo ra quaùn tònh, cuõng khoâng sinh phieàn naõo. Laïi nöõa, vì muoán hieän baøy caên thieän coù theá duïng lôùn, ngöôøi kia nghó raèng: Caên thieän naày coù theá duïng lôùn, cho ñeán duyeân vôùi phaùp tònh, cuõng khoâng sinh phieàn naõo. Laïi nöõa, muoán hieån baøy taâm mình vöõng chaéc, cuõng hieån baøy caên thieän coù theá duïng lôùn leân ngöôøi kia nghó raèng: taâm ta vöõng chaéc, caên thieän coù theá duïng lôùn, quaùn caûnh giôùi thanh tònh cuõng khoâng sanh phieàn naõo. Laïi nöõa, tònh giaûi thoaùt chaúng phaûi phaøm phu, ngöôøi thöôøng coù theå khôûi ñöôïc Neáu haønh giaû öa vui möøng, trong saïch, thì ñeán töø coõi trôøi Ma-naäu-ma. Nghe noùi coù moät Tyø-kheo, vaøo luùc saùng sôùm

ñeán choã Phaät, xin Phaät xin caáp cho phoøng ôû. Luùc aáy Phaät baûo Toân giaû A-nan: OÂng haõy vì Tyø-kheo naày caáp cho phoøng ñeå ôû. Khi Toân giaû A-nan chæ cho Tyø-kheo kia bieát phoøng ôû, vò ñoù noùi: Toân giaû haõy cho ngöôøi queùt röûa thaät saïch phoøng naày, neân treo côø phöôùn loïng baùu, raûi caùc thöù hoa, ñoát caùc thöù danh höông, traûi neäm treân giöôøng naèm, ñaët goái toát ñeïp. Baáy giôø, Toân giaû A-nan baïch vôùi Ñöùc Theá toân vieäc naày. Phaät baûo: Nhöõng ñieàu Tyø-kheo kia caàn, oâng ñeàu neân saém söûa ñaày ñuû. Toân giaû A-nan lieàn saép ñaët chu ñaùo. Luùc aáy, Tyø-kheo kia vaøo phoøng, ngoài treân giöôøng, vaøo ñaàu luoân khôûi nhaân tònh giaûi thoaùt, theo thöù lôùp döùt ñöôïc heát caùc laäu, thaønh A-la-haùn, ñaït ñöôïc thaàn thoâng. Saùng sôùm duøng söùc thaàn tuùc, hoát nhieân ra ñi. Tôø môø saùng, Toân giaû A-nan ñeán choã Tyø-kheo kia, böôùc vaøo phoøng, chæ thaáy giöôøng gheá ngay ngaén, khoâng thaáy Tyø-kheo. Thaáy vaäy, Toân giaû A-nan ñeán choã Phaät, baïch: Con chæ thaáy giöôøng gheá ngay ngaén, thöù lôùp, coøn vò Tyø-kheo aáy khoâng bieát ñi ñaâu? Phaät baûo Toân giaû A-nan: Ñoái vôùi Tyø-kheo kia, oâng chôù sinh taâm xem thöôøng. Tyø-kheo aáy ñeâm qua ñaõ khôûi tònh giaûi thoaùt, döùt heát caùc laäu, thaønh A-la-haùn, chöùng ñaéc thaàn thoâng, duøng söùc thaàn tuùc, boãng nhieân ra ñi. A-nan neân bieát! Vò Tyø-kheo kia öa thích söï trong saïch, töø coõi trôøi Ma-naäu-ma ñeán. Neáu khoâng ñöôïc toøa, giöôøng ngoài, naèm, phoøng

oác thanh tònh nhö theá, thì seõ khoâng theå khôûi caên thieän naày. Do vieäc aáy, neân bieát tònh giaûi thoaùt chaúng phaûi phaøm phu, ngöôøi thöôøng coù theå khôûi. Phaûi laø taâm öa thích trong saïch, töø coõi trôøi Ma-naäu- ma ñeán, thì môùi coù theå khôûi tònh giaûi thoaùt. Nghóa thöù ba laø nghóa giaûi thoaùt, nhö treân ñaõ noùi. Giaûi thoaùt cuûa Khoâng xöù, Thöùc xöù, voâ sôû höõu xöù, Phi töôûng Phi phi töôûng xöù, noùi roäng nhö Giaûi thoaùt dieät thoï töôûng cuûa boán ñònh Voâ saéc, xöù ñònh Dieät taän, neân noùi roäng. Veà nghóa giaûi thoaùt, nghóa thöù taùm, nhö treân ñaõ noùi.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.